БЕШ ЙИЛЛИКНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРАМИЗ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 18 январь 1972 йил, сешанба | № 14 (15.185). | Баҳоси 2 тийин.

РЕАЛ ВАЗИФАЛАР

Тошкент области қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг 1972 йил
СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Қўш орденли Тошкент области қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXIV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ эта бориб беш йилликнинг биринчи йилида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтиришда катта муваффақиятларни қўлга киритдилар.

Колхоз ва совхозларда давлатга пландагидан салкам 59 минг тонна кўп—389 минг тонна пахта, пландагидан 52,3 минг тонна кўп—352 минг тоннадан зиёд каноп, пландагидан 48,4 минг тонна кўп—279 минг тоннадан кўпроқ сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотилди.

Барча районлар давлатга пахта, каноп, сабзавот, сут, гўшт, пилла топшириш планларини бажардилар.

Областда қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам гуркираб ривожланмоқда.

1971 йилда область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари давлатга буғдой, шоли, каноп, сабзавот, полиз маҳсулотлари, картошка, гўшт, сут, тухум, жун ва пилла сотиш йиллик план ва социалистик мажбуриятларини муддатидан олдин бажардилар.

Бу қўлга киритилган муваффақиятлар партия ва ҳукуматнинг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг иқтисодий базасини янада мустаҳкамлаш учун доимий ғамхўрлик қилиб келаётганлиги, қишлок меҳнаткашларининг моддий манфаатдорлигининг ошиб бориши, колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалиги мутахассисларининг фидокорона меҳнатлари, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг катта ташкилотчилик ҳамда кенг кўламдаги сиёсий ишларининг маҳсулидир.

Шу билан бир қаторда, биз, шуни яхши биламизки, қишлоқ хўжалиги соҳасида ҳали фойдаланилмаган жуда кўп имконият ва резервлар бор. Тўққизинчи беш йилликда ва 1972 йилда қишлоқ меҳнаткашларининг олдида қишлоқ хўжагик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда катта вазифалар турибди.

Тошкент области меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми ва СССР Олий Советининг учинчи сессияси қарорларини ўзларининг асосий иш режалари деб қабул қилдилар ва бу қарорларни ҳаётга татбиқ этиш учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар.

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари 1972 йил планларини ва беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақага қўшилиб, қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қилдилар:

Тўққизинчи беш йилликда қишлоқ хўжалигини интенсив ривожлантириш ва индустрлашнинг кенг комплексини татбиқ этишга эришамиз. Бунинг натижасида тўққизинчи беш йиллик топшириқларини ва давлатга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш йиллик планларини муддатидан илгари бажаришга муваффақ бўламиз.

Шу беш йилликда колхоз ва давлат хўжаликларида сабзавот етиштиришни 42 процент, картошкани — 49 процент, полиз маҳсулотларини—45 процент, гўштни—33 процент, сутни—30 процент кўпайтирамиз. Маҳсулот етиштиришнинг кўпайтирилишига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришамиз.

1972 йилда давлатга 400 минг тонна пахта сотамиз, шу жумладан, Оққўрғон райони хўжаликлари — 90 минг тонна, Янгийўл—72 минг тонна, Ўрта Чирчиқ — 65,5 минг тонна, Бўка—55 минг тонна, Пискент—42 минг тонна, Бекобод — 50 минг тонна, Юқори Чирчиқ — 25 минг тонна пахта сотиш мажбуриятини олдилар.

Бундай кўп пахта етиштиришга меҳнат унумдорлигини ошириш туфайли эришилади. Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари парваришида прогрессив усулларни кенг қўлланиш ва механизацияни кенг татбиқ этишга асосий эътибор берилади.

Ҳамма майдонлардаги ғўзанинг камида тенг ярмини механизация ёрдамида чеканка қилиш, 260 минг тонна пахтани, шу жумладан, Оққўрғон райони хўжаликларида—68, Бекобод районида — 33, Бўка районида — 37, Юқори Чирчиқ районида—18, Пискент районида—27, Ўрта Чирчиқ районида—42, Янгийўл районида — 35 минг тонна «оқ олтин»ни машиналарда териб оламиз.

Тупроқ унумдорлигини ошириш ва чорва озуқа базасини мустаҳкамлаш манбаи бўлган пахта-беда алмашлаб экишни кенг жорий этамиз.

1972 йилда беда экиладиган майдонларни 58 минг гектарга, шу жумладан, алмашлаб экиш майдонларини 26 минг гектарга етказамиз. Чорва озуқа базаларини мустаҳкамлаш мақсадида аралаш ва такрор озуқа экинлари майдонларини кенгайтириш, экинлар парваришини яхшилаб бориб, суғориладиган ерларнинг ҳар гектаридан 100 центнердан беда пичани, 360 центнердан кўкпоя ва 500 центнердан хашаки лавлаги олишга эришамиз. Ҳар бир хўжаликда ўз эҳтиёжига яраша беда уруғи етиштиришни таъминлаймиз. Бу йил 300 минг тонна дағал хашак, 400 минг тонна силос, 105 минг тонна сенаж тайёрлаймиз.

Ишлаб чиқариш маҳсулдорлигини ошира бориб, давлатга 325 минг тонна каноп етказиб берамиз. Бу белгиланган пландан 20 минг тонна кўп демакдир. Шу жумладан Оққўрғон райони — 171 минг тонна, Юқори Чирчиқ — 114 минг тонна, Янгийўл — 18 минг тонна, Ўрта Чирчиқ—15 минг тонна, Бўстонлиқ 7,5 минг тонна каноп етказиб беради.

Тошкент шаҳри ва область саноат ҳамда район марказлари аҳолисининг сабзавотга, картошка, полиз маҳсулотлари, мева ва узумга бўлган эҳтиёжларини тўла қондириш мақсадида бу маҳсулот турларини янада кўпайтирамиз.

Давлатга умумий ассортименти 245 минг тонна сабзавот, шу жумладан, Калинин райони — 103,5 минг тонна, Оржоникидзе—64 минг тонна, Бўстонлиқ—32 минг тонна, Янгийўл—25 минг тонна, Оҳангарон — 14 минг тонна сабзавот сотади. Ҳар гектар майдондан камида 172 центнердан сабзавот маҳсулотлари оламиз.

Лалмикор ерлар агротехникасини яхшилаш, бошоқли дон экинлари, шоли, маккажўхори ҳосилдорлигини ошириш, ғалла етиштиришни кўпайтиришга эришамиз. Шу жумладан давлатга 23 минг тонна шоли сотамиз.

Областнинг колхоз ва совхозларида ҳамма моллар туёғини кўпайтириш, айниқса йирик қорамоллар сонини кўпайтириш, сигирларнинг сонини кескин кўпайтириш билан бирга уларнинг подадаги ялпи салмоғини 40 процентга қадар оширишга эришамиз.

Чорва молларини озиқлантириш ва парвариши ҳамда зотини яхшилаш, илғор усулларни татбиқ этиш ҳамда чорвачиликда меҳнати оғир бўлган иш жараёнларини механизациялаш ҳисобига чорва маҳсулдорлигини анча оширишга эришамиз.

Колхоз ва совхозларда ҳар бир сигирдан ўртача 2350 килограммдан сут соғиб олиш, камида ҳар бир товуқдан 155 тадан тухум, ҳар 100 бош сигирдан 85 тадан бузоқ, ҳар 100 бош совлиқдан 100 тадан қўзи ва ҳар 100 она чўчқадан 2360 тадан чўчқа боласи оламиз.

Гўштга топшириладиган ҳар бир йирик қорамолнинг ўртача вазнини 400 килограмм, чўчқаларни—110, қўйларни—50 килограммга етказишни таъминлаймиз.

Чорва маҳсулдорлигини ошира бориб давлатга 23 минг тонна гўшт, 70 минг тонна сут, 100 миллион дона тухум ва 1240 тонна жун топширамиз.

7,2 минг гектар янги ва партов ерларни ўзлаштирамиз ва қишлоқ хўжалик оборотига киритамиз. 9,9 минг гектар ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилаймиз ва 6 минг гектар майдонда капитал планировка ўтказамиз.

Область шаҳарларининг саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари колхоз ва совхозларга яқиндан ёрдам берадилар.

1972 йилда 69 та чорвачилик фермаси механизациялашади ва шунингдек қишлоқ хўжалигининг бошқа бир қанча объектлари қурилади.

* * *

Қабул қилинган социалистик мажбуриятлар барча колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари, партия, совет, қишлоқ хўжалик органларидан катта меҳнат ва фидокорлик талаб қилади. Лекин бу мажбуриятлар реал ва бажариш мумкин бўлган ишлардир. Эндиликда ҳамма нарса бизга, бу вазифаларни бажаришдаги ишимизга боғлик.

Пахта, ғалла, каноп, сабзавот, картошка, гўшт, сут ва қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун курашда Сирдарё областининг қишлок меҳнаткашлари билан бўлган анъанавий социалистик мусобақани давом эттирамиз.

Областимиз колхозчилари, совхоз ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари партия ва ҳукуматимизга колхоз ва совхозлар экономикасини мустаҳкамлашда, қишлоқ меҳнаткашларининг моддий фаровонлигини оширишда кўрсатаётган доимий ғамхўрликлари учун қизғин миннатдорчилик билдириб, бунга жавобан ҳамма куч ва билимларини 1972 йил қишлоқ хўжалик ва чорва маҳсулотларини етиштириш юзасидан қабул қилинган социалистик мажбуриятларни сўзсиз бажариш ишига қаратадилар.

Бу социалистик мажбуриятлар область партия-хўжалик активи йиғилишида қабул қилинган.

Тўқувчи Л. Казанцеванинг номи ҳозир республикамизда кўпчиликка таниш бўлиб қолган. Тошкент тўқимачилик комбинатининг 1-тўқув фабрикаси ишчиси Ўзбекистондаги енгил саноат корхоналари ишчилари ўртасида биринчи бўлиб тўққизинчи беш йиллик планни муддатидан олдин бажариш ташаббуси билан чиққан эди. Ҳозир нормадагига нисбатан деярли икки марта кўп — 48 тўқув станогини бошқараётган Л. Казанцева ўз аҳдига вафо қилиб ишламоқда. У шу кунларда смена топшириқларини 200 процентга етказиб адо этаётир. Пастдаги суратда эса Казанцеванинг ташаббусини қўллаб-қувватлаб чиққан тўқувчи М. Оқилова. Моҳир тўқувчининг фабрикадоши ҳам белгиланганига нисбатан анча кўп — 40 та тўқув станогини муваффақиятли бошқармоқда.

А. Тўраев фотолари.

ТОШКЕНТЛИКЛАРНИНГ ОШИРИЛГАН МАЖБУРИЯТИ

17 январда Тошкент области партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлди. Йиғилишда 1971 йилда область қишлоқ хўжалигини ривожлантириш якунлари ва қишлоқ меҳнатчиларининг 1972 йилги вазифалари муҳокама қилинди. Тошкент область партия комитетининг секретари З. Хўжаев доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари область колхоз ва совхозлари 1972 йил учун қабул қилган социалистик мажбуриятларни маъқулладилар. Бу йил 400 минг тонна пахта етиштириш ва давлатга сотиш, бу пахтанинг камида 260 минг тоннасини машинада териш мўлжаллаб қўйилди. Тошкент областининг меҳнатчилари давлатга 54 минг тонна дон, 325 минг тонна каноп пояси, 279 минг тонна сабзавот ва картошка, кўп миқдорда чорвачилик маҳсулотлари сотиш мажбуриятларини олдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Қурбонов нутқ сўзлади. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ АКТИВИНИНГ ЎҚУВИ

Республика министрликлари идора ва марказий муассасалардаги партия ташкилотлари секретарларининг уч кунлик семинари 17 январда ўз машғулотларини бошлади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан чақирилган шу семинарда министрлар, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Давлат комитетларининг раислари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Советининг бўлим мудирлари ва бошқа раҳбар ходимлар қатнашмоқдалар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов қисқача нутқ сўзлаб семинарни очди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев «Давлат аппарати ишини ташкил этишнинг ленинча принциплари — бошқариш системасини янада такомиллаштириш тўғрисида КПСС XXIV съезди кўрсатмалари» ҳақида лекция ўқиди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин «Ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш йўллари тўғрисида КПСС XXIV съездининг кўрсатмалари ва республика саноат ҳамда қурилиш ишларини янада ривожлантириш соҳасида министрликлар ва идораларнинг вазифалари» ҳақида лекция ўқиди.

Семинар иштирокчилари «Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ҳар тарафлама интенсивлаш ва уни марказлаштиришни кучайтириш тўғрисида КПСС XXIV съездининг кўрсатмалари, республикада қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасида министрликлар ва идораларнинг вазифалари» деган мавзуда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Й. Р. Қурбоновнинг лекциясини тингладилар.

Тошкент олий партия мактабининг доценти С. М. Хан, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси кибернетика институтининг директори В. Қ. Қобилов ҳам семинарда лекция ўқидилар. (ЎзТАГ).

САБЗАВОТКОРЛАРНИНГ ЯНВАРДАГИ ИШЛАРИ

Ўзбекистоннинг жанубида ҳаво исиб кетди. Сабзавоткорлар редиска, укроп экишга киришдилар, кўчатларин олиб ўтказмоқдалар. Бу йил Сурхондарё области хўжаликларида уч мингтага яқин парник ромлари тайёрлаб қўйилди. Пиёз ва саримсоқ экилган майдон анча кўпайтирилди. Ҳозир ҳамма жойда пиёз ва саримсоқ кўмкўк бўлиб кўкариб ётибди.

Бу йил Сурхондарё сабзавоткорлари 35 минг тоннага яқин ёки ўтган йилдан икки баравар кўп маҳсулот бериш мажбуриятини олдилар.

Қорақалпоғистон АССР корхоналари ва ташкилотлари коллективларининг тўққизинчи беш йиллик ва 1972 йил планларини муддатидан илгари бажариш юзасидан олган
СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Қорақалпоғистон АССРдаги саноат корхоналари, қурилишлар, транспорт ва алоқа коллективлари КПСС Марказий Комитетининг 1971 йил ноябрь Пленуми қарорларидан илҳомланиб, 1972 йил планини ва тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб юборган москваликлар ва ленинградликларнинг ватанпарварлик ташаббусини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаб, СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун қуйидаги социалистик мажбуриятларни олдилар:

Ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш негизида асосий фондлардан ва оборот маблағларидан яхшироқ фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, янги техникани жорий қилиш ва меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш йўли билан маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш беш йиллик планини 1975 йил 5 декабргача, йиллик планни эса 1972 йил 25 декабргача бажарамиз. Белгиланган йиллик пландан ташқари 5 миллион 500 минг сўмлик маҳсулотни реализация қиламиз. Маҳсулот миқдорининг бутун ўсишига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришамиз. Меҳнат унумдорлигини 1972 йил планида белгиланганига нисбатан 2 процент оширамиз.

Фан-техника тараққиёти соҳасида камида 100 тадбирни амалга оширамиз ва шу йўл билан 330 минг сўмни тежаймиз.

Саноатнинг барча тармоқларидаги корхоналарда маҳсулот ишлаб чиқаришни анча оширамиз, маҳсулотнинг хилларини кўпайтирамиз ва сифатини яхшилаймиз. Бу йил керамик сирли сопол билан пардозланадиган материаллар, листвинит, гранит, мармар, кийим-кечакларнинг янги турларини ишлаб чиқаришни ўзлаштирамиз. Автоном республика саноатида ишлаб чиқарилаётган бир қанча буюмларга «сифат белгиси» берилишига эришамиз.

Хўжаликдаги ички резервларни сафарбар қилиш, тежамкорликни кучайтириш йўли билан 1972 йилда пландан ташқари 300 минг сўмни тежаймиз. Меҳнатни илмий асосда ташкил этиш планлари юзасидан белгиланган 90 тадбирни амалга ошириш натижасида йилига 48 минг сўмни ва 123 рационализаторлик таклифларини жорий қилиш натижасида 115 минг сўмни иқтисод қиламиз. Хом ашё ва материалларни тежаб сарфлаш йўли билан 2,2 миллион киловатт-соат электр энергиясини, 275 тонна шартли ёқилғини, 17 минг квадрат метр ип газлама ва ўрайдиган матоларни, 700 тонна пахтани ва бошқа моддий ресурсларни тежаб, жами 435 минг сўмни иқтисод қилишга эришамиз.

Янгидан 2 минг ишчини тайёрлаб, уларга иш ўргатамиз, 1200 кишининг бир-бирига яқин касбларни эгаллашини ва 1200 ишчининг ўз малакасини оширишини таъминлаймиз.

Барча ходимларни техника-иқтисодий таълимига жалб этамиз.

Нефть ва газ қудуқларини қазиш ҳамда синаб кўриш йиллик планини 25 декабргача бажарамиз. Қазиш ишларининг таннархини камайтириш йўли билан пландан ташқари 300 погон метр пармалаймиз. Газ ва конденсат запасларининг камида 2 миллиард куб метр ортишига эришамиз.

Халқ хўжалик юклари ва пассажирларни автомобилларда ташиш йиллик планини 28 декабргача бажарамиз. Пландан ташқари 70 минг тонна юк ва 37 минг пассажир ташишни таъминлаймиз. Тежамкорликни кучайтириш ва моддий ресурслардан тежаб фойдаланиш негизида бир йил ичида пландан ташқари 30 минг сўм фойда оламиз. запас қисмларни, ёнилғи-мойлаш материалларини ва автобензинни 16 минг сўм миқдорида тежаймиз.

Алоқа корхоналарида давлат планини 28 декабргача бажарамиз ва алоқа хизмати йўли билан пландан ташқари 25 минг сўм даромад оламиз.

1972 йилнинг биринчи ярмида бир қанча линияларда янги телеграф аппаратларини ишга соламиз. Телевидение эшиттириш шохобчаларини кенгайтирамиз.

Капитал қурилишда асосий фондларни ишга тушириш ва қурилиш-монтаж ишлари йиллик планини 1972 йилнинг 28 декабригача бажарамиз.

Тахтакўпир ва Жданов пахта тозалаш заводларининг биринчи навбатини ишга туширамиз, Нукус, Қўнғирот ва Тахиатош саноат узеллари қурилишини ва улардаги цехларнинг ишга туширилишини жадаллаштирамиз.

Уй-жойларни фойдаланиш учун топшириш йиллик планини 25 декабргача бажарамиз ва пландан ташқари 2600 квадрат метр ҳажмидаги уй-жойларни фойдаланишга топширамиз.

Бинокорлик материалларини эҳтиёт қилиш ва улардан мақсадга мувофиқ фойдаланиш йўли билан 2400 куб метр ёғоч-тахтани, 300 тонна металлни, 1900 тонна цементни, 2600 квадрат метр шишани иқтисод қилиб, жами 175 минг сўмни тежаймиз.

Қорақалпоғистон АССРдаги саноат, транспорт, алоқа ва қурилиш ходимлари ўзларининг бутун куч, тажриба ва билимларини тўққизинчи беш йиллик иккинчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш учун сарф қиладилар ва КПСС XXIV съезди белгилаб берган улкан вазифаларни амалга оширишга ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Бу социалистик мажбуриятлар Қорақалпоғистон АССРдаги саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналари ҳамда ташкилотлари коллективларида муҳокама этилиб, қабул қилинган ва область партия-хўжалик активининг йиғилишида маъқулланган.

Қашқадарё области корхона ва ташкилотлари коллективларининг тўққизинчи беш йиллик ва 1972 йил планларини муддатидан илгари бажариш юзасидан олган
СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Қашқадарё областининг меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, Москва, Ленинград, Тошкент илғор коллективларининг ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун қуйидаги социалистик мажбуриятларни олдилар:

Саноатда маҳсулотни реализация қилиш йиллик плани 1972 йил 25 декабргача бажарилади. Пландан ташқари 8.5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади. Тўққизинчи беш йиллик марраларига 1975 йил 7 ноябргача етиб оламиз ва меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига пландан ташқари 60 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиш таъминланади.

Моддий ресурслардан ва иш кучидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, ишлаб чиқаришнинг илғор методларини, фан ва техника ютуқларини жорий қилиш ҳисобига Қашқадарё области газ, нефть, енгил саноат, озиқ-овқат саноати, гўшт, сут саноати, маҳаллий саноат корхоналарининг коллективлари қўшимча равишда газ ва нефть қазиб чиқаришни, пландан ташқари пахта толаси ва линт, ўсимлик ёғи, гўшт ва колбаса, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари, консервалар, кийим-кечаклар ишлаб чиқарилишини таъминлайдилар.

Ишлаб чиқариш коллективлари ишлаб чиқаришнинг янги резервларини сафарбар қилиб, унинг самарадорлигини ошириб, пландан ташқари камида 300 минг сўм фойда оладилар, ҳар йили маҳсулот таннархини 326 минг сўм миқдорида камайтиришга эришадилар.

Чиқариладиган маҳсулот сифатини янада ошириш таъминланади. Маҳсулотнинг 3 тури 1972 йилда давлат сифат белгисини олишга тақдим этилади. Маҳсулотнинг 30 та янги турини ишлаб чиқаришга жорий этилади.

1972 йилда 367 та янги техника ишлаб чиқаришга жорий қилинади, жорий этилган рационализаторлик таклифларидан 1 миллион 280 минг сўм миқдорида иқтисодий наф олинади.

Моддий-техника ресурсларини тежаб-тергаб сарфлаш, ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштириш йўли билан ҳар йили камида 1.4 миллион киловатт-соат электр энергия, 200 тонна пахта, 20 минг квадрат метр ўраш материаллари ва тикувчилик газламалари тежаб қолинади.

Капитал қурилишда йиллик қурилиш-монтаж ишлари плани 25 декабрда бажарилади, асосий фондларни ишга тушириш плани эса 28 декабрда адо этилади. Бунга ишлаб чиқаришни ташкил этишни такомиллаштириш, капитал маблағларни марказлаштириш, техникадан самарали фойдаланиш ҳисобига эришилади.

1972 йил планига қўшимча равишда камида 2 минг квадрат метр уй-жой, 320 ўринли мактаб, 140 ўринли мактабгача тарбия муассасалари ишга туширилади.

Қарши шаҳрида 1972 йилда йилига 85 минг куб метр темир-бетон маҳсулотлар берадиган ишлаб чиқариш комплекси, зовурга ётқизиладиган қувурлар ишлаб чиқарадиган завод, деворбоп материаллар комбинати, Шаҳрисабз шаҳридаги пишлоқ заводи, Қарши гўшт комбинатидаги колбаса цехи ишга туширилади.

Меҳнатни илмий асосда ташкил қилиш планларини жорий этиш ва индустриал методларни қўлланиш, янги конструкциялар ва материалларни жорий этиш асосида қурилишдаги меҳнат унумдорлиги беш йил ичида 36 процент кўтарилади. Шу йўл билан қурилиш-монтаж ишлари планидан ташқари 40 миллион сўмлик иш бажарилади.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Бағдод райони «Авангард» газетасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлаш тўғрисида

Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини бажариш учун курашдаги катта хизматларини назарда тутиб ҳамда газетанинг биринчи сони чиққан кунга 40 йил тўлганлиги муносабати билан Бағдод район «Авангард» газетаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ,
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА

1972 йил, 17 январь. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Матбуотда ва полиграфияда кўп йиллар самарали ишлаганлиги учун ва Бағдод район «Авангард» газетасининг биринчи сони чиққан кунга 40 йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми газетанинг алоҳида ўрнак кўрсатган ходимлари, ишчи ва қишлоқ мухбирларидан ҳамда район босмахонаси ходимларидан бир группасини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

БЕШ ЙИЛЛИКНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРАМИЗ

(Боши 1-бетда).

1972 йилда қурилиш ишлари таннархи топшириқда белгиланганига қараганда 0,2 процент камайтирилиб, ишларнинг сифати оширилади. Объектларнинг камида 70 проценти «яхши» ва «аъло» баҳоларда топширилади.

Йилига 580 минг сўмни тежаб қолиш имконини берадиган камида 130 та рационализаторлик таклифи жорий қилинади.

Бинокорлик материалларини ташиш, сақлаш ва ишлатиш яхшиланади. Йил давомида цемент, ғишт, металл, ёнилғи-мойлаш материаллари, нефть битуми тежаб қолинишига эришилади.

Аҳолига кўрсатиладиган коммунал хизматлар ҳажмини янада ошириш таъминланади, бунинг учун 1972 йилда ҳаммомлар, кирхоналар, меҳмонхоналар муддатидан олдин қуриб битказилади.

Автомобиль транспорти юк ташиш йиллик плани 1972 йил 25 декабрда бажарилади, plandан ташқари 100 минг тонна юк ва 100 минг пассажир ташилади, пландан ташқари 115 минг сўм фойда олинади.

Автомобиль йўллари қуриш ва ремонт қилиш планлари 1972 йилда муддатидан олдин — 20 декабрда бажарилади. Танхоз посёлкасидаги асфальт-бетон заводининг биринчи навбатини монтаж қилиш III кварталда тугалланади.

Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш йиллик плани 1972 йил 25 декабрда бажарилади. Аҳолига қўшимча равишда 100 минг сўмлик хизмат қилинади. 120 ходим ишлайдиган 2 та маиший комбинат қурилиб, ишга туширилади. Қарши шаҳридаги химиявий тозалаш фабрикаси реконструкция қилинади.

Қарши — Шаҳрисабз ўртасида янги телефон тармоғи ишга солинади. Қарши телеграфида меҳнатни илмий асосда ташкил қилиш плани жорий этилиб, камида 25 минг сўм иқтисодий наф олинади.

Қашқадарё областининг меҳнаткашлари ушбу мажбуриятларни бажариб, тўққизинчи беш йиллик план топшириқларини муддатидан олдин адо этиш учун бошланган умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшамиз, деб КПСС Марказий Комитетини ишонтирадилар.

Бу социалистик мажбуриятлар Қашқадарё меҳнаткашлари коллективларида муҳокама этиб, қабул қилинган ва область партия, хўжалик активининг йиғилишида маъқулланган.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕБЕЛЬ ВА ЁҒОЧСОЗЛИК САНОАТИ БОШҚАРМАСИ КОРХОНАЛАРИ ИШЧИЛАРИ, ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ ТЎҚҚИЗИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ВА 1972 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Ўзбекистон ССР мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармаси корхоналарининг коллективлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съездининг қарорларини бажариш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, СССР ташкил топганининг 50 йиллигини муносиб кутиб олишга ҳамда Ватанимиз иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлаш ва совет халқи фаровонлигини ошириш ишига ўз ҳиссаларини қўшишга интилиб, зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни оладилар:

— Реализация этиладиган маҳсулот ҳажми жиҳатидан 1972 йилги давлат плани муддатидан илгари — 25 декабрда бажарилади. Пландагидан ташқари 1 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади ҳамда 500 минг сўмлик мебель ишлаб чиқарилади.

— Моддий ресурслари ва меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиб, фан, техника ва илғор тажриба ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий эта бориб, беш йил мобайнида мебель ишлаб чиқариш 2,3 баравар кўпайтирилади. Маҳсулотни реализация этиш ҳажми жиҳатидан беш йиллик план 1975 йилнинг 12 декабригача бажарилади. Пландагига қўшимча 5 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади.

— Беш йил мобайнида меҳнат унумдорлигининг ўсиши камида 62 процентга етказилади. 1972 йилда меҳнат унумдорлигининг ўсиши юзасидан белгиланган топшириқ 1 процент ошириб бажарилади. Меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига маҳсулот кўпайишининг салмоғи 1972 йилда 60 процентгача, бутун беш йиллик мобайнида эса камида 70 процентгача етказилади.

— Резервлардан яхшироқ фойдаланиш ҳамда тежаб-тергаш режимини кучайтириш ҳисобига беш йиллик мобайнида пландагидан ташқари 2 миллион сўм, шу жумладан 1972 йилда 300 минг сўмни ҳамда материалларни исроф қилмаслик асосида беш йиллик мобайнида 500 минг сўм, шу жумладан 1972 йилда 100 минг сўм тежалишига эришилади. 1972 йилда 400 минг киловатт-соат, беш йиллик мобайнида эса 1 миллион 800 минг киловатт соат электр энергияси тежалади.

— Беш йиллик мобайнида 35 хил янги мебель, шу жумладан 1972 йилда 15 хил янги мебель ишлаб чиқарилади. Шу йиллар мобайнида саккиз хил буюм, шу жумладан 1972 йилда бир буюм сифат белгиси олиш учун давлат аттестациясига тайёрланади.

— Беш йиллик мобайнида 40 та янги машина-ускуна, мебель тайёрлайдиган ўнта поток, механизациялашган ва конвейер линиялари ўрнатилади. Беш йиллик мобайнида қўл меҳнатида банд бўлган ишчиларнинг салмоғи камида ўн процент камайтирилади.

— 1971 — 1975 йилларда рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий этиш ҳисобига камида 800 минг сўм, шу жумладан, 1972 йилда 150 минг сўм тежалади.

Ўзбекистон ССР мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармаси корхоналарининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари КПСС Марказий Комитетини, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советини ишонтириб айтадиларки, улар бутун куч-қувватлари, тажрибалари ва билимларини ушбу социалистик мажбуриятларни бажариш ишига сарфлайдилар ва тўққизинчи беш йиллик планларининг муддатидан илгари бажарилишига ўз ҳиссаларини қўшадилар.

Социалистик мажбуриятлар Ўзбекистон ССР мебель ва ёғочсозлик саноати бошқармаси корхоналарининг коллективларида муҳокама этиб, қабул қилинди ҳамда шу бошқарма билан ўрмон-қоғоз ва ёғочсозлик саноати ишчилари касаба союзи республика комитетининг кенгайтирилган ишлаб чиқариш кенгашида маъқулланди.

АХБОРОТ

АНДИЖОН

БОЛГАРИЯДАН ХАТ

Андижон шаҳар комсомол комитети яқинда Болгария Халқ Республикасининг Ямбол округи медицина таъминоти аптека давлат бирлашмаси комсомолларидан хат олди. Хатда икки шаҳар ёшлари ўртасида дўстлик алоқаси ўрнатиш таклиф этилган.

Хат Андижон аптека бошқармаси комсомолларига топширилди. Улар болгариялик дўстларнинг таклифини бажонидил қабул қилдилар.

ЧЎЛДАГИ МУЗЕЙ

Бўз районида биринчи қурилган бино Марказий Фарғона ерларини ўзлаштириш тарихини акс эттирувчи музей ихтиёрига берилди.

Чўл 1948 йилдан ўзлаштирила бошланган эди. Ўша маҳалда чўл бир денгиз бўлса, музей жойлашган бино ёлғиз елкан эди. Ҳозир унинг атрофида турнақатор «елканлар» пайдо бўлган.

Музей Бўзнинг ўтмиши ва бугунги кунига оид экспонат ҳамда фотосуратлар билан бойитилмоқда.

АБДУЛЛА БУВАНИНГ АРХИВИ

Москва районидаги «Коммунизм» колхозида яшовчи Абдулла бува шу йилнинг охирида бир асрлик тўйини ўтказади.

— Соғлиғингиз қалай?

— Нолимайман. Шу ёшга кириб касалхона юзини кўрганим йўқ, дорининг таъмини билмайман.

— Фарзандларингиз кўпдир?

— 98 нафар.

Ҳақиқатан ҳам невара, чевара ва эвараларини қўшиб ҳисоблаганда буванинг ўғил-қизи шунча.

Абдулла буванинг шахсий архиви бор. Архив материаллари буванинг ҳаёт йўлини тўла-тўкис акс эттиради.

Кўпни кўрган бува колхоз тузумида фаол қатнашган. Қулоқларга қарши аёвсиз курашган. 70 ёшгача пахтачилик звеносига бошчилик қилган. Тўнғич ўғли Аҳмаджон ҳозир 65 ёшда. Абдулла буванинг шахсий архивидан невара-чевараларн ҳақида хилма-хил материаллар, фотосуратлар, тарихий ҳужжатлар ҳам топилади.

ТЕЛЕФОНЛИ ШАҲРИХОН

Ўтган йили шаҳар номини олган Шаҳрихонда қисқа муддатда катта ўзгаришлар рўй берди. Атлас тўқиш цехи тикланди. Бир ярим минг абонентга хизмат қиладиган автомат телефон станцияи ишга туширилгач, телефонистка хизматига эҳтиёж қолмади.

Ҳозир шаҳар бўйича 700 дан ортиқ автомат телефон ишлай бошлади.

А. Қуронбоев,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПРАГА. ЛЕНИН МУЗЕЙИДА

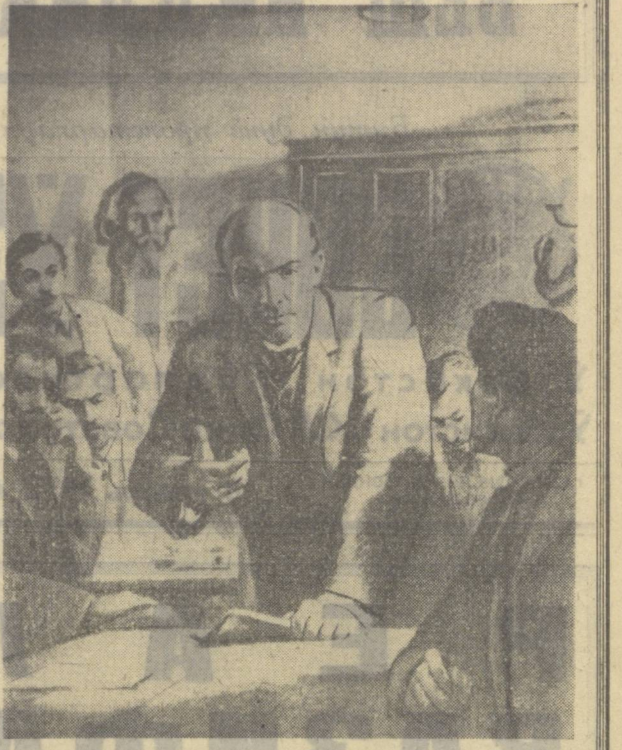

В. И. Ленин Прага конференциясида.
П. Белоусов чизган расм.

Журналист ён дафтаридан

ҲАМРОҲ

Чехословакия Социалистик Республикасида бўлган ҳар бир киши, хусусан совет кишилари албатта В. И. Ленин музей-уйини зиёрат қиладилар. Саёҳатни баланд Татра тоғларидан бошлаб, Словакия, Моравия қишлоқларини, Чехия саноат шаҳарларини кўриб, у жойларда юз берган катта социал ўзгаришларнинг шоҳиди бўлиб қайтган киши учун бу музей-уйнинг қадр-қиммати айниқса бошқача туюлади. Прагаликлар билан дилкашлашиб қолганингизда улар аввало мамлакат бўйлаб саёҳатингизга ўзига хос якун ясамоқчи бўлиб, «Муқаддас зиёратгоҳда бўлдингизми?» деб сўраб қолишади. Зиёрат қилган бўлсангиз, ўзларига хос мулойимлик ва синчковлик билан фикр алмашинишади, зиёратга ҳали улгурмаган бўлсангиз, сизга албатта ҳамроҳ бўлишади. Шундай деб эшитган эдим, шундай бўлди ҳам.

Прага кўчаларини айланиб юриб, кўзойнакли бир йўловчидан «Халқ уйи қаерда?» деб сўрадим.

— Ўрта Осиёданмисиз?

— Худди шундай. Тошкентданман. Қаердан билдингиз?

— Бошингиздаги дўппингиздан.

— Ия, биз тарафларда бўлган экансиз-да?

— Бўлганман. Уйимда Фарғона чопонини кийиб оламан, Чуст дўпписини кийсам, қўшнилар ҳавас қилишади, Тошкентнинг чорсуси мен учун энг қимматли эсдалик.

Шу тариқа суҳбат қуюқлашиб кетди. Муюлишга етганда ҳамроҳим телефон будкасига кириб чиқди. Куз энди бошланиб, япроқлар шафақ тусини олиб улгурмаган. Юрганда худди оёғингиз остига олтин поёндоз тўшалгандек туюлади. Кўз ўнгимга бепоён она-Ватанимиз кузининг ўзига хос файзли манзаралари келиб, ажиб ҳислар оғушида туриб қолдим. Сездимки, ҳамроҳим ишхонасидан руҳсат сўраб чиқди. Шунинг учун бўлса керак, яна савол-жавоб бошланди.

— Халқимиз пойтахтимизни Олтин Прага деб ардоқлайди, боисини биласизми?

— Тахминан.

— Ҳаётдаги ўчмас из бир умр ёдда қолганидек, ҳамшаҳарларимиз ҳам Октябрь шуъласига нисбат бериб, Прагани заррин нурга қиёс қиладилар. Кўҳна тарихнинг ҳуррият саҳифаси 1917 йил октябридан бошланади. Ҳуррият йўлидаги муҳим бир воқеа бизда содир бўлган. РСДРПнинг VI конференцияси шу Прагадаги «Халқ уйи»»да бўлиб ўтган. Конференция бўлган жой, унинг тафсилотларини музейнинг ўзида эшитарсиз. Лекин унгача бўлган воқеалар ҳам анча диққатга сазовор. Лаббай?

— Бажонидил.

— Гап шундаки, партиянинг Прага конференциясидаги иштирокини ҳам қўшиб ҳисоблаганда Владимир Ильич бизнинг диёрда уч марта бўлган. Биринчи бор 1900 йилда Прагага келганда машҳур «Искра» газетасини нолегал равишда Россияга етказиш ишлари билан шуғулланган, чунки бу газетани Россияга элтадиган йўллардан бири Прага орқали эди. Владимир Ильич Прагага 1901 йил баҳорида келганида корреспонденциялар Россияга қандай юборилаётганлиги билан қизиққан. Ундан ташқари, Надежда Константиновнанинг сургун муддати битиб, унга янги паспорт олиш лозим эди. Н. К. Крупскаянинг хотираларида айтилишича, у сургундан Прагага келганда Владимир Ильич Модрачек деган ном билан яшаган. Модрачек асли чех революционери Франтишек Модрачек бўлиб, Владимир Ильич у билан қадрдон эди. Шундан кейин Россиядаги вазият большевиклар учун анча оғирлашиб қолди. Оппортунист унсурларнинг хуружи авж олди. Большевикларни шу ёт унсурлардан тозалаб олиш лозим эди. 1911 йил ноябрида В. И. Ленин чех социал-демократик партиясининг раиси Антонин Немецга хат ёзиб, Прагада 20-25 киши иштирокида махфий конференция ўтказиш иложи борми, деб мурожаат қилган. Ижобий жавоб олингач, Владимир Ильич Прагага келиб, Вацлав майдонига яқин жойда яшаган. Ҳозир бу бино сақланиб қолган. Кираверишда мемориал лавҳа бор.

Суҳбат билан бўлиб, музейга келиб қолганимизни билмай қолдик.

ЗИЁРАТГОҲ

Марказий Европанинг қадимий шаҳарларидан бири бўлган Praганинг энг гавжум кўчаларидан бирида «Халқ уйи» бор. Бундай дейилишининг боиси шу эканки, ҳур фикр юритувчи меҳнат аҳли вакиллари шу ерга тўпланиб, юракда пинҳон сақлаган озру-умидларини рўёбга чиқариш режаларини бир-бирлари билан баҳамлашар, маслаҳатлашар эканлар. Таъқибларга, қанчадан-қанча қурбонларга қарамай, халқ уни кўз қорачиғидай асраган. Кираверишдаги оппоқ пештоқда В. И. Лениннинг бронзадан ишланган барельефи. Музейнинг кекса ходими бизни ўша машҳур конференция залига олиб чиқди. Унча катта бўлмаган оддий хона. Ортиқча жиҳозлар йўқ. Стол-стуллар. Владимир Ильич ўтирган кресло... Кўз ўнгингизда доҳийнинг ўзига хос ҳаракатлари намоён бўлади. Шонли партиямиз тарихининг ўчмас лавҳаси унинг сердалил, мантиқий ўткир маърузa ва мулоҳазалари, конференция қабул қилган қарорлар ҳақидаги фикрларида ёдингизга тушади.

«1912 йилдан бери, икки йилдан кўпроқ бўлдики, — деб ёзган эди В. И. Ленин, 1914 йилда, — **Россияда уюшган марксистлар ўртасида фракциячилик йўқ, бирлашган ташкилотларда, бирлашган конференцияларда ва съездларда тактика тўғрисидаги тортишувлар йўқ. 1912 йил январида ликвидаторларни партияга мансуб эмас, деб расмий равишда эълон қилган партия билан ликвидаторлар ўртасида тўла ажралиш бор».**

Музей ходимаси ўз ўйларингиз билан банд бўлган дамларда индамай туришади. Бугунги ҳаёт нашъасининг дебочаси бўлган дамларнинг илиқ нафасидан баҳраманд бўлиш оромини бузмайди.

Қўшни хонада конференция сайлаган В. И. Ленин бошлиқ Марказий Комитет аъзоларининг портретлари ва уларнинг революцион фаолиятига оид ҳужжатлар қўйилган.

Музей-уйдан чиқаётганда ходимлар берган изоҳ ҳам анча диққатга сазовор.

Владимир Ильич Прагада Вацлав майдонига яқин жойда яшаган бўлса ҳам, лекин унинг қайси уйда аниқ яшаганлигини топиш қийин бўлиб қолган. Лекин унинг Петербургдаги машҳур Обухово (ҳозир Ленинграддаги В. И. Ленин номли завод) заводининг ишчиси, конференция делегати Е. П. Онуфриев билан бирга яшаганлиги маълум эди. Шунинг учун ўша конференция қатнашчиларидан тирик қолган революционер ўртоқ Онуфриев Чехословакияда халқ ҳокимияти қарор топгач, икки марта келиб, ўша уйни қидириш ишларида кўмаклашган.

1945 йил майида, Совет Армияси Прагани фашистлар асоратидан халос этгач, Прага конференцияси ўтган зал зиёратчилар учун очилди. Ўшандан буён бу зал Ленин зали деб аталади. Бу муқаддас жойни ҳозиргача миллионлаб киши зиёрат қилди.

В. И. Ленин музей-уйининг биринчи зиёратчиси Чехословакия Республикасининг Президенти Климент Готвальд хотира дафтарига бундай деб ёзган: «В. И. Ленин музейи миллион-миллион кишиларимиз учун коммунизм мактаби бўлсин». Хотира дафтаридаги андижонлик пахтакор зиёратчиларнинг таассуротлари ҳам юрак сўзларидир. «Масофа жиҳатдан йироқ, лекин дилдан яқин муқаддас жойни зиёрат қилиб, қалбларимиз беҳад қувончга тўлди. Отахонимиз Ильич сиймосини ардоқлаб келаётган чехословак дўстларимизга андижонлик пахтакорлар номидан катта раҳмат».

Экскурсовод хайрлашар экан, қўшиб қўйди:

— Бизнинг музей Владимир Ильич ҳаёти ва революцион фаолиятини ёритиш бобида жаҳондаги энг йирик зиёратгоҳ саналади. Газеталаримизда Тошкентда ҳам Владимир Ильич музейи қурилди, деган хабарни эшитиб беҳад хурсанд бўлдик.

Унинг хурсанд бўлганича бор. Бунёдкор бинокорларимиз улуғ доҳий музейини қисқа муддатда, нуқул мармардан бунёд этдилар. Унинг залларидан бирини Прага конференцияси бўлиб ўтган хонанинг макети безаб турибди.

М. ЖАЛОЛОВ.

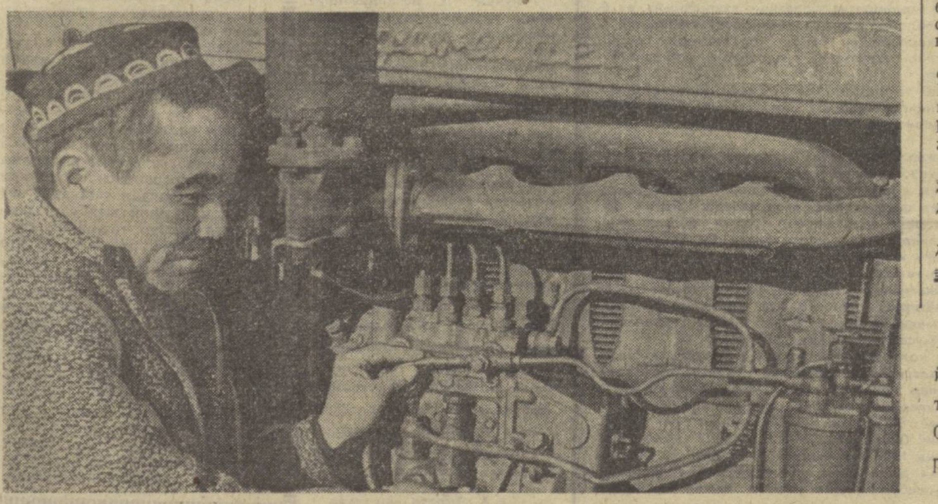

ОҚҚЎРҒОН районидаги Свердлов номли колхоз пахтакорлари тўққизинчи беш йиллик топшириқларини тўрт йилда бажариш учун курашмоқдалар. Айни шу кунларда ташаббускор хўжаликда техника ремонти қизғин бормоқда. Суратда: механизатор М. Исмоилов. У ўз тракторини биринчи бўлиб ремонтдан чиқарди.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ—ХЎЖАЛИК АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

Қорақалпоғистон партия-хўжалик активининг йиғилиши бўлди. Йиғилишда саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ташкилотлари ва алоқа органларининг 1971 йилги иш якунлари ҳамда беш йилликнинг иккинчи йили планини ва социалистик мажбуриятларни бажариш соҳасидаги вазифалар тўғрисида область партия комитетининг секретари А. П. Федоров доклад қилди.

Йиғилиш қатнашчилари автоном республика меҳнаткашларининг коллективлари 1972 йил учун қабул қилган социалистик мажбуриятларни маъқулладилар. (ЎзТАГ).

ФАН-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ ПРОБЛЕМАЛАРИ

ҲАММА НАРСАНИ БИЛИШ МУМКИНМИ?..

КПСС XXIV съезди илмий-техника революцияси, илмий-техника тараққиёти суръатларини тезлаштириш ва мамлакатимиз ижтимоий ҳаётининг ҳамма соҳаларида ҳозирги замон фани ва техникаси қўлга киритаётган муваффақиятлардан кенг ва самарали фойдаланиш проблемаларига ғоят катта эътибор берди.

Шундай бўлиши табиийдир. Зеро, техника революцияси ҳозирги замон кишилик жамияти ҳаётининг ҳамма жиҳатларига кенг миқёсда кириб бормоқда. Фан-техника революциясининг таъсири билан ижтимоий ишлаб чиқариш, меҳнат қуроллари ва воситалари, ишчи кучи, кишиларнинг меҳнат фаолияти, жаҳон мамлакатлари экономикаси, халқаро муносабатлар, аҳолининг жойлашиши, таълим-тарбия системаси, мутахассислар ва илмий-педагогик кадрлар тайёрлаш ва бошқа кўпгина масалалар интенсив равишда ўзгариб боряпти.

Ушбу мақолада фан-техника тараққиёти билан халқ маорифининг ривожланиши ўртасидаги ўзаро алоқа ҳақида фикр юритилади. Асримизнинг иккинчи ярмида фан-техника кашфиётларининг майдонга келиш суръатлари анча жадаллашиб кетди. Атом энергиясининг кашф этилиши ва ундан халқ хўжалигида фойдаланиш, космосни ўзлаштиришда, ишлаб чиқаришни автоматлаштиришда, электрон-ҳисоблаш машиналарини яратиш ва улардан фойдаланишда, кибернетика ва бионикани ривожлантиришда муайян қадамлар қўйилганлиги, полимерлар химиясини яратишга эришилганлиги ва турли синтетик материаллар ишлаб чиқаришга муваффақ бўлинганлиги, ярим ўтказгичлар кашф этилганлиги ва улар саноатда кенг қўлланилаётганлиги ва бошқа улкан кашфиётлар — ҳозирги босқичда фан-техника революциясини характерловчи белгилардир.

Эндиликда фан муваффақиятлари ҳар 7-15 йилда икки баравар ортиб боряпти. Саноат ҳар ўн йилдан кейин икки баравар ўсяпти. Фан-техника революцияси олимлар ва инженер-техник ходимлар миқдорини жадал кўпайтиришга сабаб бўляпти. Ер юзида ишлаган ва истиқомат қилган олимларнинг 90 проценти эндиликда бизнинг давримизга, қолган асрларга эса бор-йўғи 10 проценти тўғри келади. Бизнинг мамлакатимизда 900 мингдан кўпроқ илмий ходим меҳнат қилаётир. Улар жаҳондаги жами олимларнинг тўртдан бир қисмини ташкил этади. Йигирма йил мобайнида олимлар миқдори 5,4 баравар ортди.

Айни пайтда фан-техника революцияси илмий-техника кадрлари тайёрлашни анча жадаллаштиришни, халқ маорифини сифат жиҳатдан яхшилашни қатъиян талаб қилмоқда.

Социализм шароитида фан-техника революцияси билан халқ маорифининг ривожланиши ўртасида рўй бераётган чуқур ўзаро диалектик боғланиш шундан иборатки, улар бир-бирини ўзаро тезлаштирмоқда. Фан-техника революцияси халқ моддий ва маънавий фаровонлигини яхшилашга ёрдам бераётган ғоят катта моддий ва маданий бойликлар яратмоқда, инсонни кам унум, оғир жисмоний ва малакасиз меҳнатдан халос этмоқда, меҳнат ва иш вақтини қисқартирмоқда, бўш вақтни эса анча кўпайтирмоқда. Шу тариқа халқ маорифини жадал ривожлантириш учун ва тобора кўп миқёсда илмий ва инженер-техник кадрлар тайёрлаш учун шарт-шароитлар вужудга келтирмоқда.

Иккинчи томондан эса, меҳнаткашларнинг умумий ва профессионал таълимини жиддий равишда ва муттасил ўстирмай туриб — фан ва техникани бундан буён ривожлантиришни ҳамда мураккаб технология жараёнларини бошқаришга қодир бўлган илмий, инженер-техник кадрлар ва малакали ишчи кадрларни кўплаб етиштирмай туриб, фан-техниканинг тараққий этишини тасаввур этиб бўлмайди.

Ана шу объектив қонуният ва социализмнинг жуда катта афзалликларига асосланаётган партиямиз фан-техникани жадал суръатлар билан тараққий эттириш учун ҳам, юқори малакали кадрлар тайёрлашнинг бутун системасини ривожлантириш учун ҳам ҳамма чораларни кўрмоқда. Шу тариқа мамлакатимизда фан эҳтиёжларига қилинаётган харажатларнинг жами суммаси кейинги 20 йил мобайнида 10 баравар кўпайди. Тўққизинчи беш йиллик халқ хўжалик планида фан ва маорифга қилинадиган харажатларни янада ошириш кўзда тутилади. Олий, ўрта махсус, ҳунар-техника таълими ва умумий таълимнинг жуда кенг

Илғор чўпон Эгам Ғойибназаров бу йил отаридаги совлиқларнинг ҳар юз бошидан 140 тадан қўзи олишга сўз берган. Суратда (чапдан): Эгам Ғойибназаров, совхоз директори Урол Тошбеков ва ферма мудири Абдираим Бийтўраев.

ҚИШЛОВ-СИНОВ

ЯЙЛОВ ЖОНКУЯРЛАРИ

Оппоқ капалаклар бир-бирини қувиб тушмоқда.

Зомин тоғи этакларидаги Бешбулоқ яйловларини ҳам, Сир қирғоқларидаги Ялангтепа яланглари ни ҳам қор қоплаган. Еру осмонни бир-биридан ажратиб бўлмайди. Шамол булутларнинг этагини савалар, ундан пага-пага қор тўкиларди.

«Қизил чорвадор» совхози директорининг кабинетига тонг бўзармасдан мутахассислар йиғилишди. Ҳамманинг кўзи ҳавода.

Бош агрономнинг чеҳрасида севинч: дон-дун, ризқ-рўз ёғаётир.

Бош зоотехник Қаршибой Ҳақназаровнинг кўзларида ташвиш: чорванинг аҳволи нима кечаркин?

Ветврач Ўришбой Даврбоев ҳам хомуш кўринади: қўй-қўзиларни совуқ олмасмикин?

— Кўп ваҳимага тушаверманглар, — далда берди уларга директор Ўрол Тошбеков. — Озуқа, емларимиз етарли, қўралар бор, очиғи ҳам, усти ёпиғи ҳам. Отарларга яна қўшимча от-улов, машина, одамларни юборамиз. Жонкуярларимиз кўп. Бундан катта бўронларда ҳам молларни асраб қолишган.

ЁЗДА ҚИШНИ ЎЙЛАБ...

«Қизил чорвадор» — Сирдарё областидаги йирик, илғор чорвачилик хўжаликларидан. Совхозда 93 минг гектар ер бор. Шундан 25 минг гектари қўй-қўзи боқиладиган яйлов. 20 минг гектар ерда ғалла етиштирилади.

Совхозга Гулистон райони ва Фориш районларидан чорвадорларнинг ўзаро текшириш бригадаси келиб, фермаларни кўришди. Қўтонларда, яйловларда бўлишди. Улар мусобақадош ҳамкасбларининг ишларидан хурсанд: 29 минг бош қўй-қўзи, 3 минг бошга яқин қорамол, эчки, йилқиларнинг ҳаммаси соғлом, семиз.

— «Қизил чорвадор»да қиш ғамини ёзда кўриб қўйишган экан, — дейишди улар. — Шу сабабли, ҳали директор айтганидек, ҳар қандай қор бўронлари ҳам улар учун хавфли эмас.

Бош зоотехник Қаршибой қишловга қандай тайёргарлик кўрилгани ҳақида гапирди.

— Қўй-қўзиларнинг қишлови учун 40 ерда жой ҳозирладик. Чорвадор қўтонлар олдида усти ёпиқ базалар ҳам қурилган. Қор бўронлар узоқ давом этиб, қўй-қўзиларга қўлдан ем бериш тўғри келиб қолганда уларни ўша жойларда сақлаймиз.

Ҳар бир қўтон олдида 35-40 тонна хашак ғарамлаб қўйилган. Қудуқлар бор. Чўпон-чўлиқларга уй-жой қуриб берганмиз. Ҳаммасига иссиқ кийим-кечаклар бердик. 60 трактор, 40 та тележка чорвадорлар хизматида. Ем ташийди, озиқ-овқат, ёқилғи, ёнилғи, ичадиган сувигача ташиб берамиз. Қудуқларнинг суви бироз шўррок. 25 та қудуқнинг ҳаммасида моторлар ўрнатилган. Бир мотор билан бир сурув қўйни бир соатда суғорса бўлади.

Икки йилдан буён янтоқ, сомонни ҳам пресслаяпмиз. Янтоқ, шўра прессланса гули, дони билан худди бедадек кўм-кўк туради. Ҳамма витаминлари ўзида бўлади. Чиримайди ҳам. Ташишга жуда қулай.

Илғор чўпонлар Эгам Ғойибназаров, Наби Турдиев, Маматқул Усмоновлар сурувларини боқиб юрган Ялангтепа яйловида бўлдик.

— Октябрда совлиқларимиз сунъий урчитилган эди, — деди ўтган йили ҳар юз бош совлиқдан 140 тадан қўзи олган «Ҳурмат Белгиси» орденли чўпон Эгам Ғойибназаров, — мартнинг бошларида қўзилай бошлайди. Совлиқлар ҳозир ниҳоятда нозик. Сувидан, озуқасидан, ётиш-туришидан кўз-қулоқ бўлиб туриш керак. Ҳар бир совлиққа қўлдан 300 граммдан ем, 1 килограммдан хашак беряпмиз. Тузга донипаранг (фенотозин) аралаштириб қўйдик. Қўйларни касалликдан асрайди, микробларни йўқотади.

Қўйини — туёғи боқади, қий асрайди, деган мақол бор. Кеча-кундуз яйловда ҳайдалган совлиқ қўлдан ем еган совлиқдан фарқ қилади. Шу сабабли қўйларни шу қорда ҳам ҳайдаб боқяпмиз. Балиққўзи, шувоқ, қуёнжуни, янтоқ каби қиш гиёҳлари яйловда кўп.

Қорақамиш яйловида ёш чўпон Келдибек Туғалевни учратдик. Тугал ота Мирзабеков 30 йил қўй боқиб, чўпон таёғини ўғли Келдибекка бериб, пенсияга чиқибди. Отаридаги 750 бош совлиқнинг ҳаммаси соғлом, дадил ўсаётган экан.

— Отам, қўй боққунча қий боқ дердилар. Бунга тушунмай юрардим, — дейди Келдибек. — Қишда қўйларни ич ташлаш, ўпка касалидан шу қий асраркан.

Эрталаб қўтонни кураб, қийларни уюб-уюб қўямиз. У тутаб, ёниб ётади. Қўйларни кечаси билан боқамиз, яхши ўтлайди. Сўнг уйиб қўйилган қийларини ёйиб, қўйларни қўрага киритамиз, соат 9-10 ларгача ётади. Тунда соат 12 ларда яна қўзғаб, тонггача, Хулкар юлдузи оғгунча яйловда бўлади. Ҳозир совлиқлар оғирлашган, кўп ётса ичида сув тўпланиб, касалга чалинади. Кўп ҳайдаш, иложи борича юритиб туриш керак, сурувни. Ҳаракатсиз турмасин. Ер музлаганда ҳам қўлдан озуқа бериб, ҳайдаб туриш керак.

Қўра олдида ёғоч нов бор. Куннинг иккинчи ярмида совлиқларни суғорамиз.

Республикада хизмат кўрсатган чорвадор Раҳимқул Юсупов отаридаги совлиқлар ҳам дуркин, семиз. У наслчилик, қоракўл қўйларнинг зотини яхшилаш соҳасида ҳам анча ишлар қилмоқда:

— Қўйчивонларнинг хўжалик йили совлиқлар қочирилганда, октябрь ойида бошланиб, келгуси йил август ойларида, қўзилар совлиқлардан ажратилиб, алоҳида отарлар тузилганда якунланади. Совхозимизда совлиқларнинг сунъий урчитиш пункти бор. Тожикбой Кўчмуродов, Юсуф Эргашев, Мустафо Қизилов каби бош чўпонларимиз сунъий урчитишни пухта ўрганиб олишган. Ўтган йил кузда 19 минг бош совлиқ сунъий урчитилган эди. 14 минг совлиққа СЖК уруғи ҳам ишлатилди. Айрим чорвадорлар, бия қони аралаштирилган совлиқларнинг қўзиси кичик, териси сифатсиз бўлади, дейишади. Лекин меъёрида ишлатилса унинг зиёни йўқ. Масалан, биз ўтган йил 83 процент қоракўл терини биринчи сортга топширдик.

Қўзининг катта-кичиклиги, терисининг ҳажми, сифати совлиққа боғлиқ. Совлиқ қишдан семиз, соғлом чиқса, касалга чалинтирилмаса, эгиз ҳам кўп, дуркин бўлади. Совхозда бир қўйга 48-60 сотих ер тўғри келади. Норма бўйича бир ярим гектар бўлиши керак. Яйловларнинг серўт бўлиши учун самолётдан ҳар гектар ер ҳисобига 40 килограммдан суперфосфат сепдик. Неча минг гектар яйлов трактор дискаси билан юмшатилди. Шу сабабли оз яйловларда кўп қўй-қўзи боқяпмиз. Ем-хашагимиз ҳам мўл бўляпти. Ана шунга асосланиб, биз бу йил совхозимиз бўйича ҳар юз совлиқдан 130 дан қўзи олишни мўлжаллаб турибмиз.

ОҚ ЖУН ХАЗИНАСИ

Районларда бўлганда чорвадорлардан шундай гапларни эшитасиз:

— Республикамиз хўжаликларида эчкилар йўқ бўлиб кетди.

—24-фермада ҳам эчкилар кўринмайди.

— Гўшти ҳам ҳисобга олинмайди.

Чиндан, эчкичилик кўп хўжаликларда эътибордан қолиб кетди. «Қизил чорвадор» совхозида эса бу ишга қўл урилди. Поп районидан 150 бош ангор зотли сержун эчки келтирилиб, Бешбулоқ массивида алоҳида бригада ташкил этилди.

— Совуққа ҳам, иссиққа ҳам чидамли экан ангор зотли эчкилар, — деди ферма мудири Маматқулов, — Тез ўсяпти. Жуни узун, ипакдек мулойим, ялтироқ, тивити кўп. Чорва бухгалтери билан ҳисоб-китоб қилиб кўрдик. Бир эчки бир қўйдан кам даромад бермас экан. Сержун эчкиларни яна кўпайтирамиз.

Бешбулоқда йилқичилик бригадаси ҳам тузилди. 250 бош йилқи боқилмоқда. Энди Зоминнинг ўз қимизи ҳам бўлади.

ГЎШТ ФАБРИКАСИ

Совхоз идораси олдига яп-янги «Жигули» машинаси келиб тўхтади. Ўрта ёшлардаги киши эшикни очиб, тушди. Машинанинг у ёқ-буёғига қараб идорага кирди.

— Гўшт фабрикасининг хўжайини келди, — дейишди идорада чўт қоқиб ўтирган ҳисобчилар. — Остидаги машинани ҳам мукофотга олди. Жуда яхши ишлар қиляпти.

Совхоз бўрдоқичилик пунктининг мудири Абдуғани Қўшоқов идорада ҳисоб-китобини битиргач, бирга пунктга бордик.

Қорамолларни катта тарозида тортиб, вазнини дафтарга қайд қилиб қўйишаётган экан:

— 338 килограмм.

— 346 килограмм...

— Неча кун боқилган шу хўкизлар?

— 70 кун.

Пунктда бор-йўғи 7 киши, икки тракторчи ишлайди. Озуқани ҳам шуларнинг ўзлари тайёрлашади, молларни боқишади. Ўтган йил бўрдоқичилар давлатга 156 тонна гўшт етказиб беришди. Ҳозир 220 қорамолни боқишмоқда. Ҳар бир мол кунига 850-900 граммдан семирмоқда. 70 кун боқилиб, қорамолларнинг вазни 330-340 килограммга етгач гўштга топширилади.

— Ҳар бир чорвадор 15-16 тоннадан гўшт етиштирди. Совхоз чорвачиликдан 104 минг сўм фойда олган бўлса, — деди Абдуғани ака, — бунда бўрдоқичиларнинг ҳам улуши бор.

БЎРИ ИЗИДАН

Тонгда кенг далани кесиб ўтган зовур ёқасидаги тўқайзордан ўқ овози эшитилди. Яна ўқ узилди...

Тушга яқин овчи Эргаш Ғаниқулов идорага директорни сўраб келди. У қўнғир-қизғиш бўри терисини кўрсатиб:

— Бу тўққизинчиси, — деди ғурурланиб.

— Сабил қолгур қаердан келяпти. Ини бор-ов бирон ерда, — деди директор ишонқирамай.

Булоқбошидан ўтиб Ялангтепа яйловига бордик. Бош чўпон Эгам Ғойибназаров ўтовида йўқ экан. Чорвадор қўра тоза куралган, бир четда қийлар уйилиб турибди. Усти ёпиқ қўранинг эшиги ёнида бир қоғоз халтада кўкиш-зангори донифаранг (фено-тозин), бир қопда туз турибди. Шифтда иккита қўй калласи осиб қўйилган. Директор унга синчков тикилди:

— Касал совлиққа ўхшамайди. Биттаси жуда ҳам йирик экан. Қаранг, бўйнидаги жуни ялтираб турибди, тишлари ҳам текис. Бўри оралаганга ўхшайди.

Фотограф Абдусаттор ака, ўша чўпонни суратга оламан, деб қўймади. Ахтариб-ахтариб, қорга ботиб, машинанинг тормози бузилганда, тўқайда сурув кўринди. Яқинлашиб, машинадан тушдик. Директор, тинчликми, деб сўради.

— Кеча эрталаб қўйларни қўрадан ҳайдаб чиқсам, бир бурчакда иккита совлиқ ётибди. Қашқир ёриб кетибди. Итлар ҳам сезмабдими ёки уларга ҳам зўрлик қилиб кирибдими Маматқулнинг сурувидан ҳам бир серкани бўғизлаганмиш.

Овчи эрталаб, икки ойда 9 та бўри отдим, деганида ишонмаган эдим. Директор ҳам шубҳалангани учунми, қўй ўрнига пўстин бериб юборган эди. Машинага ўтириб қайтаётганимизда:

— Эргашга қўй бериш керак экан, — деди. — Инини топса берамиз қўй ҳам.

УТОВЛАР ҚАЧОН КЕЛТИРИЛАДИ?

Қайси бир қўйчилик хўжалигида бўлманг, албатта ўтовдан гап очилади. Чиндан ҳам чўпонлар ўтовга, янги, такомиллаштирилган ўтовларга жуда муҳтож. Саҳро, ярим саҳро, чўл яйловларида қўй боқиш учун сурувни доим ҳайдаб юриш, гоҳо совхоз, колхоз марказларидан 100-200 километр узоққа—чўл ичкарисига, тоққа кетишга тўғри келади. Сурув билан бирга чўпон ҳам, унинг оиласи ҳам кўчиб юради.

Чўпонларимиз яхши ҳақ олишади, бадавлат, нимага қўлини узатса етади. Лекин... ҳамон ота-боболаримиздан қолган ўтовларда яшашяпти. Иссиқ ва изғириндан, қор ва ёмғирдан, чанг ва тўзондан уларни ўша ўтов, намат ўтовлар асраб келмоқда. Лекин ўша ўтовлар ҳам жуда кам.

«Қизил чорвадор» совхозига синтетик ўтов келтиришибди. Ёзда-иссиқ, қишда-совуқ, ичида ўтириб нафас олиб бўлмайди. Бунинг устига, намат ўтовдан икки-уч баравар қиммат. Табиийки, чўпонлар уларни олишмади.

Саноатимиз ҳозир мураккаб машиналарни, конструкцияларни тайёрлаб чиқармоқда. Чўпонлар конструкторлардан ошхона ва ётоқхонаси алоҳида, кийим ва идиш қўядиган шкафли, содда, енгил, арзон, энг муҳими қулай ўтов-квартираларни кутмоқдалар. Агар, ғилдиракли, от-улов ёки машинага тиркаб тоғ-тош, чўлларга олиб кетишга мослаштирилгани бўлса, айни муддао бўларди. Бу масала билан Қишлоқ хўжалик ва Совхозлар министрликлари, «Узсельхозтехника» бирлашмаси ҳам қизиқар, деган умиддамиз.

* * *

Тун. Аёзли тун. Сир қирғоғидан Зомин тоғи этакларигачаястаниб ётган яйловларда юзлаб гулханлар гуриллаб ёнади. Уларнинг шуъласи бир-бирига уланиб кетади. Яйлов жонкуярлари ёққан гулханлар тонг саҳаргача ловуллаб туради.

С. НУРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири

— 130 тадан ошириб қўзи олмоқчимиз, — дейди бош чўпон Маматқул Усмонов, — совлиқларни баҳорга семиз, соғлом олиб чиқсак марра бизники.

А. Тўраев фотолари.

НУРЖАМОЛ

ЛАВҲА

...Уфққа қон қуйилди. Осмоннинг бир чети уятдан лолагун бўлган қизнинг ёноғидай оловланди. Ботмоқчи бўлиб турган қуёш пуфланаётган чўғ сингари бир зумгина кучли ёғду таратиб тургач, сўнди. — Қизиқ, — балконда ўтириб хаёлидан ўтказди Маъмура, — агар қуёшнинг мана шу лаҳзалик чўғланишини лампочкаларга бўлиб-бўлиб юборилса қанча зални чароғон қилиб ёритиш мумкин экан-а? Қоронғи тушди. Кўкда бир-бир юлдузлар милтиллай бошлади. Ана Зуҳро, буниси Етти оға-ини... Нега етти опа-сингил эмас? Маъмура хаёлига келган гапдан ўзи кулимсиради. Булар оилада етти опа-сингил эди. Дадалари уларни етти қизим, етти юлдузим деб атар эди. Ҳозир еттовлари ҳам ўзига мустақил. Маъмура оилада иккинчи қиз. Опаси Машҳура Республика рус тили ва адабиёти институтида, Маҳмуда эса Тошкент халқ хўжалиги институтида ишлашади. Маъсуда консерваторияда, Матлуба алоқа институтида ўқийди. Муқаддас билан Муҳайё ҳали мактаб партасида. Маъмура эса ўрта мактабни тугатдию, политехника институтининг инженер-электриклар тайёрлаш факультетига ўқишга кирди. Ҳаш-паш дегунча орадан беш йил ўтиб кетди. Ўқув юртининг йўлланмаси билан Тошкент шаҳар бош лойиҳалаш илмий-текшириш институтининг электротехниклар бўлимига ишга келди. Маъмуранинг назарида шаҳарни ёритиш учун кетадиган нур улкан бир уммон. Уларнинг вазифаси анз шу нурни районларга, аҳоли яшайдиган массивларга, катта-кичик кўчаларга ва ниҳоят лампочка-лампочкаларга бир пайтнинг ўзида тармоқ-тармоқ қилиб тарқатиб юборишнинг лойиҳасини ишлаб чиқиш. Маъмуранинг фикрини тасдиқламоқчи бўлгандай шаҳар бир зумда ёришиб кетди. Унинг назарида илк бор осмон юлдузлари чекиниб, Тошкент чироқлари чарақлаб кетди. Олис-олислардаги чироқлар худди ўзига имлаётган ёрқин юлдузлардай милтиллайди.

Маъмура ҳар куни балконда ўтириб шаҳарни кузатади. Хаёлан унинг ҳар бир кўчасини кезиб чиқади. Тошкентнинг ранглар замзамасига ғарқ бўлган тунги жамолини томоша қилади...

...Мана, Ленин номли майдон. Дадасининг айтишича, аввал бу ерда адашиб кетмаслик учун ҳар кўчанинг бошига фонус-чироқлар қўйилар, қоровуллар уларнинг ўчиб қолмаслиги учун керосин қуйиб туришар экан. Ҳозир бу ер бутунлай ўзгариб кетган. Ёритгичлар беш чаноқ пахта услубида ишланган. Тошкентга келган меҳмон, албатта шу ердан ўтмай иложи йўқ. Шунда ўзбек халқининг ифтихори пахта эканлигига яна бир марта ишонч ҳосил қилади. Театр майдони-чи... Одамлар ишдан ҳориб қайтади. Дам олгиси келади. Бу ердаги ёритгичлар дам олишга мослаштирилган. Асабга таъсир қилмайдиган, кишининг руҳини аллаловчи сокин нур. Кишиларнинг таассуротини ошириш учун Театр майдонидаги Пахта фонтанига ранг берилган. У кўкка интилаётган оққушга ўхшайди. Йўқ, фикридан қайтди, Маъмура, у бахмалдек товланувчи чиройини кўз-кўз қилаётган товус, ҳа, товус. Унда Ш. Руставели кўчасидаги фаввораии нимага қиёслаш мумкин? Олов ташувчи Прометейгами? Эҳ-ҳа, буларнинг ҳаммасига қиёс топмоқчи бўлсанг Тошкентнинг тунги жамолидан бутун бир афсонавий достон тўқиш мумкинку. Марказий универмаг пештоқидаги ёзув гоҳ ўчиб, гоҳ ёниб туриб, харидорларни ҳузурига чорлаётгандек. Меҳмонхоналаридаги ёритгичлар эса нурни қўлма-қўл узаётганга ўхшайди. Бир қарасанг қувлашаётган болаларни эслатади. Бир кечада Тошкентни пиёда кезиб чиқиб бўлмайди. Лекин Маъмура яхши билади: шаҳарда бирорта ҳам пешанаси нур кўрмаган кўча йўқ. У сафдошлари қатори шаҳри азимни иқбол чироқларига ғарқ қилишдек фахрли ишга ўз ҳиссасини қўшаётганидан мамнун. Ўтган йиллар давомида Маъмура пойтахтнинг бир қанча районларини электрлаштиришнинг эски лойиҳасини қайта реконструкция қилиб чиқди. Чиғатой массиви, шаҳарнинг энг катта кўчаларидан ҳисобланган Бульварний ҳалқаси ҳамда Височовольтний кўчалари шулар жумласидандир. Улар янги замонавий ускуналар билан жиҳозланиб қайта реконструкция қилинди. Ёғоч столбалар ҳушбичим темир-бетон столбалар билан алмаштирилди.

Томирлар ҳар қанча тарқоқ бўлса ҳам, бари-бир юракка қон ташиб келади, бир юракдан қувват олиб ишлайди. Бизнинг электр ёритиш тармоқларимиз ҳам ана шундай бўлиши керак. Маъмура бу фикрни бўлим бошлиғи А. К. Арзумановга айтди. Дарҳақиқат кейинги йилларда лойиҳалаштирилган энг кичик кўчанинг ҳам электр тармоғи марказий тармоққа туташ қилиб ишланган.

Маъмура тинмай меҳнат қилади. Яратиш иштиёқида ёнади. Қандай қилса ёритгичларнинг чиройли, кўркам чиқишини ўйлайди. Кабель ва ўтказгичларни тежаб бир киловатт ҳам нурни исроф қилмасликнинг ҳисоб-китобини қилади. Хаёлидаги режаларни қоғозга — лойиҳага туширишга ҳаракат қилади. Ундан тезроқ амалда фойдаланишларини орзиқиб кутади. Чироқлар тунларни тонгларга улайди. Қуёшнинг илк шуълалари коинотни уйғотгунга қадар ёниб туришади. Лойиҳачи Маъмура Исаева ана шу юлдузлардек сонсиз чироқлар жамолида ўз меҳнати мевасини кўради.

Маъсуда УБАЙДУЛЛАЕВА.

ЭЛ ЭЪЗОЗИ

Турдихон опанинг суяги меҳнатда қотди. У узоқ йиллар давомида колхозда кетмон чопди, пахта терди, ўзининг меҳнатсеварлиги, жонкуярлиги билан ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлди. Колхозчилар унга катта ишонч билдириб, ўзларига бригадир қилиб сайладилар.

Техникага ихлосманд аёл иш фаолиятининг дастлабки кунларидан бошлабоқ пахтачиликдаги ҳамма ишларни комплекс механизациялашга бел боғлади. Натижа чакки бўлмади. Бир йил ичида чигит экишдан тортиб ҳосилни йиғиб-териб олишгача бўлган ишларнинг ҳаммаси зўр қувватга эга бўлган машиналар гарданига ортилди. Машиналар ҳосилдорликни оширишда ҳал қилувчи роль ўйнади. Бригада аъзолари шўрхок, сизот сув юза жойлашган пахта майдонларининг ҳар гектаридан 35-40 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариб, довруғ таратдилар.

1971 йил бригада пахтакорлари ҳаётида ўчмас из қолдирди. Улар 70 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 60 центнердан хирмон кўтариб, «Пахтакор» колхозидагина эмас, балки, Балиқчи районида ҳам ҳосилдорликни ошириш учун катта резервлар борлигини амалда исбот этдилар.

Партия ва ҳукуматимиз Турдихон опа Сатторованинг хизматларини юксак баҳолади. Унга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди, ватанпарвар аёлнинг кўксини Ленин ордени, «Ўроқ ва Болға» олтин медали безади. Балиқчиликлар Турдихон опага катта ишонч билдириб, уни СССР Олий Советига депутат қилиб сайладилар. Яқинда опанинг ҳаётида яна бир воқеа юз берди. Колхозчиларнинг умумий йиғилишида Турдихон Сатторова «Пахтакор» колхози раислигига сайланди.

Машҳур пахтакор, халқ хизматкори Т. Сатторова бошлиқ колхоз меҳнат аҳлига тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йили топшириқларини шараф билан бажаришда муваффақиятлар тилаймиз.

Р. МУҲСИМОВА.
Андижон области.

системасида ўқувчилар миқдори анча кўпайтирилади.

Ёш авлодни ўқитиш ва мамлакат халқ хўжалиги учун юқори малакали мутахассислар тайёрлашда социализмнинг афзаллиги шунга олиб келдики, бизнинг мамлакатимиз жаҳондаги энг маърифатли мамлакатлардан бири бўлиб қолди. Кўпгина соҳалардаги олимлар ва инженер-техник ходимлар ҳозирги замон фани ва техникасининг етакчи марраларида туришибди. Бироқ, шу билан бирга, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев студентларнинг Бутуниттифоқ слётида қилган докладида айтиб ўтганидек, ҳозирги замон фани, техникаси ва ижтимоий ишлаб чиқаришининг эҳтиёжлари юқори малакали кадрлар тайёрлашни янада такомиллаштириш ва яхшилашни, олий ва ўрта таълимнинг бутун системасини жадал ривожлантириш ва сифат жиҳатдан яхшилашни қатъиян талаб қилади.

Партия XXIV съезди таълимнинг бутун системасини жамиятимиз эҳтиёжларига, мамлакат экономикаси, фан-техника революцияси эҳтиёжларига мувофиқ суратда янада ривожлантиришни муҳим вазифа қилиб қўйди. Гап биринчи навбатда шу нарса устида бормоқдаки, умумий таълим ҳам, профессионал таълим ҳам меҳнаткашларнинг маданий-техникавий савиясини жадал ўстиришнинг объектив эҳтиёжига тўлароқ жавоб берадиган бўлиши керак. Тўққизинчи беш йилликнинг асосий вазифаси халқнинг моддий ва маданий турмуш даражасини анча юксалтиришга эришишдан иборат. Бу вазифани муваффақиятли бажариш учун ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққиёти суръатларини жадаллаштириш, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашни такомиллаштириш билан бир қаторда меҳнаткашларнинг билими ва малакасини янада оширишни таъминлаш зарур.

Назария билан практиканинг бирлиги юқори малакали кадрларни ўқитиш ва тарбиялашда ҳал қилувчи омилдир. В. И. Ленин мактабнинг ҳаёт билан, партия сиёсати билан алоқасини мустаҳкамлаш зарурлигини бир неча бор уқтириб ўтган эди. В. И. Ленин айтган эдики, башарти таълимот, тарбия ва маориф фақат мактабнинг ўзи билангина чекланиб қоладиган ва гуркираб турган ҳаётдан ажралиб қоладиган бўлса, биз унга ишонмаган бўлур эдик.

Лекин шу билан бирга ҳам ўрта, ҳам олий таълимнинг бутун системасида назария билан практика ўртасида муайян узилиш, ўқув программаси билан ҳозирги замон фан ва техникаси муваффақиятлари ўртасида узилиш ҳамон рўй бериб келмоқда. Масалан, алоҳида ўқув юртларида ўқув юртларининг техникавий жиҳозланиши бир неча йиллар мобайнида бирон-бир сезиларли ўзгаришлар рўй бермагани ҳолда муайян даражада сақланиб қолмоқда, ваҳолонки илғор корхоналарда мутлақо янги ишлаб чиқариш ускуналари, приборлари ва технологияси аллақачонлардан бери ишлаб турибди. Бунинг натижасида олий ўқув юртларини тамомлаб чиқувчиларга баъзан ишлаб чиқаришда қўшимча ўқишга тўғри келяпти.

Ёки ўрта таълим системасини олиб кўрайлик. Бу ерда ҳам ёшларни тайёрлаш билан халқ хўжалиги эҳтиёжлари ўртасида муайян номувофиқлик содир бўляпти. Бу эса ўрта мактабларни тамомлаб чиқувчиларнинг талай қисми фан ва техниканинг умумий назарий асосларидан етарли билим ололмаганлиги орқасида ишлаб чиқаришда бир йўла амалий ишга киришиб кета олмаётганлигида намоён бўлаётир. Шу нарса сир эмаски, ўрта мактабларни тамомлаб чиқувчиларнинг тўртдан уч қисми халқ хўжалиги ва маданиятнинг турли тармоқларига ишга юборилиши керак. Ижтимоий ҳаётнинг эҳтиёжлари, ижтимоий ишлаб чиқаришда бу эҳтиёжларнинг ҳозирги савияси ҳамма учун олий маълумот олишни вазифа қилиб қўймаётир. Бунинг устига жамиятимиз ёшларнинг ҳаммасига олий маълумот бериш имкониятига ҳали-ҳозир эга эмас. Бинобарин, ўрта мактабларни тамомлаб чиқаётган ёшларнинг катта бир қисми ишлаб чиқаришга, заводлар ва фабрикаларга, колхозлар ва совхозларга, ижтимоий ҳаётнинг турли соҳаларига йўлланма олмоқлари керак. Ижтимоий ишлаб чиқаришнинг ҳозирги босқичида у «ўрта» мутахассисларга анча кўп муҳтожлик сезмоқда. Шу сабабли партия ва ҳукуматимиз олий ва ўрта махсус таълимни янада ривожлантириш билан бирга, ҳунар-техника таълимини анча юксалтираётганликлари тасодифий эмас. Бунинг устига ўрта умумий таълим системасининг ўзида ҳам ўқув жараёнида ҳозирги замон фани ва техникаси муваффақиятларини ҳисобга олиш имконини берадиган бирталай ўзгаришлар қилинмоқда.

Бу тадбирлар ҳамма бўғинлардаги таълим билан ёшларни тайёрлаш ўртасидаги юқорида кўрсатиб ўтилган узилиш доирасини максимал қисқартиришга, назария билан практиканн илмий асосда бирлаштиришга ва айни бир вақтда халқ маорифининг бутун системасида ҳозирги замон фан ва техникасида эришилган энг янги муваффақиятларни максимал ҳисобга олишга қаратилмоқда.

В. И. Ленин коммунизм қурилишини ёш авлодни тарбиялаш вазифалари билан чамбарчас боғлаган эди. В. И. Ленин шуни таъкидлаб айтган эдики, «...ҳар тарафлама юксалган ва ҳар тарафлама тайёрланган, ҳамма нарса қўлидан келадиган кишиларни тарбиялаш, ўқитиш ва тайёрлашга кўчиш зарур. Коммунизм шунга қараб бормоқда, бориши керак ва бориб етади».

В. И. Лениннинг социализм бўсағасидаёқ берган ушбу доҳиёна программа кўрсатмаси бизнинг давримизда энг актуал амалий аҳамият касб этмоқда. Бу кўрсатма келажак коммунизм қурувчилари бўлган ёш авлодни тайёрлаш ва ўқитиш программасига асос қилиб олиниши керак.

К. СОДИҚОВ,
фалсафа фанлари доктори, профессор.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ГАЗЕТХОНЛАР ХИЗМАТИДА

ТАЛАБ ҚОНДИРИЛДИ

Колхозимизнинг баъзи бригадаларида йўллар ёмон, аҳоли артезиан қудуғи суви ва табиий газ билан таъминланмаган. Нарпай районидаги Ленин номли колхознинг аъзоларидан олинган ана шу мазмунли хат текшириш ва чора кўриш учун Нарпай район ижроия комитетига юборилган эди. У ердан қуйидагича жавоб олинди:

Хатда келтирилган фактлар тасдиқланди. 17-бригада йўлига шағал ётқизилди. Қишлоқни артезиан қудуғи суви билан таъминлашни яхшилаш учун 1972 йилда яна бир қудуқ қазилади. Колхозчилар хонадони планга мувофиқ навбати билан газлаштирилмоқда.

СПОРТ

ХОККЕЙ

ЯХМАЛАКДАГИ «ЖАНГ»ЛАР

Иккинчи группанинг шарқий зонасида иштирок этаётган командаларнинг яхмалак устидаги учрашувлари тобора кескинлашиб бормоқда. Тошкентлик хоккей мухлислари ўз командаларини «Юбилей» саройи яхмалагида кўрмаганларига ҳам анчагина вақт бўлиб қолди.

Группа пешқадами — Олмаостанинг «Автомобилист» хоккейчилари сўнгги икки учрашувни Прокопьевск шаҳрида — «Шахтёр» командаси билан ўтказиб, ҳар иккисида ҳам 2:1, 2:1 ҳисобида енгилдилар.

Энди эътиборингизга группа жадвалини ҳавола қиламиз:

	У.	Ш.	О
«Автомобилист»	22	91-59	34
СКА (Нс)	24	121-85	33
«Звезда»	24	85-70	33
СКА (Х)	24	112-88	29
«Шахтёр»	24	66-57	28
«Спартак»	22	97-74	26
«Мотор»	24	88-77	26
«Водник»	22	60-62	23
«Каучук»	26	77-87	21
«Локомотив»	21	62-66	20
«Строитель»	25	80-94	18
«Вимпел»	24	66-102	17
«Южний ур.»	24	48-85	12
«Сельхозвузовец»	24	38-85	10

Кўриниб турибдики, спартакчилар жадвалнинг 6-поғонасида турибдилар. Лекин улар икки учрашувни кам ўтказганлар. Тошкентликлар кейинги ўйинларини юксак савияда ўтказсалар мукофотли ўринларга кўтарилишлари мумкин.

Ф. ИСАЕВ.

ЯНА ИККИ ОЧКО

Тошкентлик хоккейчилар мамлакат биринчилиги учун курашнинг навбатдаги учрашувини сибирликлар ҳузурида ўтказишди. Междуреченск шаҳрининг «Вимпел» командаси билан бўлган биринчи ўйинда спартакчилар ташаббусни майдон эгаларига бериб қўйишди. Хоккейчиларимиз ўз дарвозаларидан тўрт шайба ўтказиб, мезбонлар тўрини уч мартагина нишонга олишди ва 3:4 ҳисобида мағлубиятга учрадилар. Такрорий учрашувда эса спартакчиларнинг қўли баланд келди. Ўйинчиларимиз рақиблари дарвозасини 9 марта ишғол қилиб, икки марта шайба ўтказиб юборишди. Ҳисоб 9:2 билан спартакчилар фойдасига ҳал бўлди.

Командамиз сафарда ўтказган қатор ўйинларидан кейин эндиги учрашувни ўз майдони «Юбилей» саройида ўтказишга ҳозирлик кўряпти. Шунингдек, спартакчилар республикамизга меҳмон бўлиб келган Польша терма командаси билан 22 ва 23 январь кунлари ўртоқлик учрашувлари ўтказади.

ИСРОИЛ ҳарбийлари босиб олинган араб ерларида террорни авж олдирмоқдалар. Босқинчилар арабларнинг уйларини бузиб ташлаб, уларнинг ўрнида янги жойлар қурмоқдалар ва бу ерларга Исроил фуқароларини кўчириб келтирмоқдалар. Юқоридаги суратда: Ғози шаҳрида Исроилнинг ҳарбий соқчилари.

Камера Пресс—ТАСС фотоси.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

МУЖИБУР РАҲМОННИНГ АЙТГАНЛАРИ

ДАККА, 17 январь. (ТАСС). Бош министр Мужибур Раҳмон ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: Бангла деш Халқ Республикаси ташқи сиёсатининг асосий принциплари — ҳарбий блокларга қўшилмасликдан, бетарафлик, тинч-тотув яшаш, мустақиллик ва жаҳондаги барча халқлар билан дўстлик сиёсатидан иборатдир.

Бангла дешнинг адолатли ишини изчиллик билан қўллаб-қувватлаганликлари учун Мужибур Раҳмон Бангла дешнинг 75 миллион халқи, мамлакат ҳукумати номидан ва шахсан ўз номидан Совет Иттифоқи халқига ва ҳукуматига самимий миннатдорчилик изҳор қилди. Бизнинг миллий-озодлик курашимизни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Кенгашида ҳимоя қилиб чиқишда Совет Иттифоқининг катта роль ўйнаганлигини алоҳида таъкидлаб ўтишни истайман, деди Мужибур Раҳмон.

К. ЛИБКНЕХТ ВА Р. ЛЮКСЕМБУРГ ХОТИРАСИ

БЕРЛИН, 17 январь. (ТАСС). ГДР аҳолиси немис ва халқаро ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоблари — Карл Либкнехт билан Роза Люксембург хотирасига кеча катта тантанали намойиш ўтказдилар.

Берлиннинг ўнлаб меҳнаткашлари қизил байроқлар ва транспарантлар кўтариб К. Либкнехт ва Р. Люксембург ҳамда немис пролетариати бошқа шонли фарзандларининг хоки қўйилган Фридрих Сфельддаги немис социалистлари қабристонига келиб мармар обелиск олдидан ўтдилар.

Карл Либкнехт билан Роза Люксембург қабрига гулчамбарлар қўйилди. Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Г. Аксен намойишчилар ҳузурида нутқ сўзлади.

ЯПОНИЯ. «Минесима-мару» — курашаётган Ҳинди-Хитой халқлари учун юк олиб бораётган олтинчи кемадир. У Япониянинг демократик ташкилотлари тўплаган 50 миллион иенлик молни-рентген қурилмали автомобиль, дори-дармон, электр генераторлари, магнитофон, қотирилган сут ва газмолларни ортиб Кобе портидан йўлга чиқди. Суратда: кемага юк ортиляпти.

Жапан Пресс — ТАСС фотоси.

БИРДАМЛИКНИНГ ЁРҚИН НАМОЙИШИ

Қоҳирада Осиё ва Африка халқлари бирдамлиги ташкилотининг V конференцияси бўлиб ўтди. Бу конференция — империализм ва мустамлакачиликка қарши курашда, миллий мустақилликни мустаҳкамлаш ва социалистик мамлакатлар ҳамда халқаро ишчилар ҳаракати билан ҳамкорликни мустаҳкамлаш учун курашда иккала қитъа халқлари кучгайратларини бирлаштиришга ҳаракат қилаётган тараққийпарвар кучларнинг энг ваколатли анжуманларидан бири бўлди. Конференция ишида Осиё ва Африка мамлакатларидан, социалистик мамлакатлардан келган 80 дан ортиқ делегация, шу жумладан, Арманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Е. Кочинян бошчилигидаги совет делегацияси, шунингдек жаҳон тинчлик кенгашининг, жаҳон касаба союзлари федерациясининг ва бошқа кўпгина халқаро ташкилотларнинг вакиллари қатнашдилар. Конференция Осиё ва Африка халқларининг империализмга, эски ва янги мустамлакачиликка қарши курашини кенгайтириш ва кучайтириш, иккала қитъа халқларининг миллий озодлик ҳаракатларини қўллаб-қувватлаш соҳасидаги амалий тадбирларни муҳокама қилди.

Жаҳондаги тараққийпарвар жамоатчилик Қоҳира конференциясини катта сиёсий аҳамиятга эга бўлган воқеа деб баҳолади. Ҳозир вужудга келган вазият жаҳон революцион ҳаракатининг ҳамма отрядлари бирдамлигини мустаҳкамлашни, империализмга қарши курашни кучайтиришни қаттиқ талаб қилади. Империализм ўз позицияларини курашсиз топшириб қўяқолмоқчи эмас, миллий озодлик ҳаракатига ҳар қандай воситалар билан путур етказишга ва уни бостиришга, бу ҳаракатни социализм мамлакатлари ва бошқа антиимпериалистик кучлардан яккалаб қўйишга уринмоқда. Бироқ, империализмнинг ҳамма найрангларига ва ҳаракатларига қарамай, халқларнинг озодлик кураши тобора янги-янги муваффақиятларга эришмоқда. Конференцияда сўзга чиққан нотиқлар тараққиёт ва реакция кучлари, социализм ва империализм кучлари ўртасидаги тарихий кураш жуда кучайиб кетган ҳозирги вазиятда империализмга янги-янги зарбалар бериш учун реал имкониятлар вужудга келганлигини таъкидладилар.

Конференция умумий сиёсий декларация қабул қилди. Шу конференцияда, жумладан, Осиё ва Африкада ўз мустақиллиги учун курашаётган халқларнинг социалистик мамлакатлар халқлари билан, бутун дунёдаги демократик кучлар билан ҳаракат бирлиги, жанговар бирдамлиги — замон тақозосидир, миллий ва социал озодлик учун кураш муваффақиятининг энг аниқ гаровидир, деб таъкидланади. Конференция қатнашчилари иккала қитъа халқларининг АҚШ бошчилигидаги империализм кучларига қарши ўзларининг ҳаётий ҳуқуқлари учун ҳали ҳам кураш олиб бораётган халқлар билан бирдамлигини мустаҳкамлашга қаратилган резолюцияни ҳам маъқулладилар.

А. СТУПАК (ТАСС).

ГАНАДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

◆ КОТОНУ. 17 январь. (ТАСС). Аккрадан олинган хабарларга қараганда, Ганада яқинда бўлиб ўтган ҳарбий тўнтариш натижасида ҳокимиятни ўз қўлига олган миллий қутқазиш кенгаши кеча махсус қарор қабул қилди. Шу қарорга мувофиқ мамлакатда бутун қонун чиқариш ҳуқуқи шу кенгаш ихтиёрига берилади.

Миллий қутқазиш кенгаши, дейилади қарорда, Гана халқи янги конституцияни қабул қилгунча қонун кучига эга бўладиган декретлар қабул қилади.

Гана миллий қутқариш кенгашининг раиси полковник И. К. Ачеампонгнинг буйруғига биноан генерал-лейтенант Г. А. Африфа қамоққа олинган. У ағдариб ташланган бош министр Кофи Бусиа ҳокимиятини тиклаш мақсадида фитна уюштиришда айбланади. Генерал Г. А. Африфа президент Кваме Нкрумани лавозимидан четлаштирган ҳарбий тўнтаришнинг асосий ташкилотчиларидан бири эди. Шундан кейин бир оз вақт Африфа ҳарбий ҳокимият йилларида Ганани бошқарган миллий озодлик кенгаши деб аталган кенгашга бошчилик қилди.

◆ ЛОНДОН. 17 январь. (ТАСС). Англия буржуа матбуоти Ганада бўлиб ўтган сўнгги воқеаларни шарҳлаб, миллий қутқазиш кенгаши қандай йўл тутиши тўғрисида ҳозирча бирон-бир хулосага келиш қийин деган фикрни билдиради. Бироқ, газеталар 1966 йилги ҳарбий тўнтаришдан кейин ўтган йил мобайнида Гананинг иқтисодий аҳволи муттасил ёмонлашганлигини ва халққа берилган ваъдалар пуч бўлиб чиққанлигини эътироф этмоқда. «Гардиан» газетаси бундай деб ёзади: Касаба союзлари, деҳқонлар, студентлар, давлат хизматчилари ва армия, хуллас ҳамма собиқ ҳукуматнинг олиб борган сиёсатидан ҳақли равишда норози эди. Мамлакат иқтисодий аҳволининг ёмонлашганлиги шу кишиларнинг ҳаммасига зарар етказди. Ўтган йилнинг декабрь ойида Гана пулининг қиммати 44 процент тушиб кетди. Ўша вақтдан бери нарх-наво 30-40 процент ошди, ишсизлар эса кўпайди.

«Гардиан» газетаси К. Бусиа бир қанча жазо чораларини кўрганлигини ҳам эслатиб ўтади. Жумладан, ўтган йил сентябрь ойида Гана касаба союзлари конгресси тарқатиб юборилган эди. Студентлар ташкилотининг ҳуқуқлари камситилди. Айни вақтда ҳукумат янги-янги солиқлар солди ва меҳнаткашларнинг турмуш даражаси ёмонлашувига сабаб бўлди. Бу омиллар, деб ёзади газета, мамлакат раҳбарларининг экономикани барқарор қилишдан ожиз бўлганликлари туфайли келиб чиққан норозиликни кучайтирди.

✦ ✦

МИСРДА ЯНГИ ТАЙИНЛАР

ҚОҲИРА. 17 январь. (ТАСС). Араб Социалистик Иттифоқи Марказий Комитетининг президент Анвар Садат раислигида ўтган кечаги мажлиси бош министрнинг биринчи ўринбосари ва саноат, нефть ҳамда минерал ресурслар министри Азиз Сидқийнинг бош министр қилиб тайинланишини маъқуллади.

Азиз Сидқийга Мисрнинг янги ҳукуматини тузиш топширилди.

Араб Социалистик Иттифоқи Марказий Комитетининг шу мажлисида бош министр ўринбосари ва қишлоқ хўжалик, ер ислоҳоти ҳамда янги ерларни ўзлаштириш министри Саид Марей Марказий Комитетнинг биринчи секретари қилиб сайланди. МЕН агентлигининг хабарига кўра, Саид Марей шунингдек араб социалистик иттифоқининг сиёсий комитетига бошчилик қилади.

Миср Араб Республикасининг президенти Анвар Садат кеча собиқ бош министр Маҳмуд Фавзийни Мисрнинг вице-президенти қилиб сайлаш тўғрисидаги декретни имзолади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — Янгиликлар, 11.40 — Врач маслаҳати. 11.50 — Телефильм, 12.30 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00 — Шоирлар — болаларга, 18.15 — Ахборот, 18.30 — Коммунист ва давр, 19.00 — Совет Ўзбекистони композиторлари. Тўлқин Тошматов, 19.40 — Тўққизинчи беш йиллик марралари, 20.00 — Миллионлар ленинча университети, 20.30 — Ахборот, 20.50 — Ботир Зокиров куйлайди (фильм-концерт), 21.20 — Халқ телевизион университети, 22.00 — «ВАҚТ», 22.30 — Театр янгиликлари.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 17.45 — МОСКВА, 18.30 — Ўсмирлар учун кўрсатув, 19.00 — Ҳужжатли фильм, 19.10 — Танишинг — лауреатлар. 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.20 — Ҳужжатли фильм, 22.30 — МОСКВА, 24.00 — Хоккей: «ДИНАМО» (МОСКВА) — СКА (Ленинград).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ, Ўқув кўрсатувлари, 21.20 — Адашган (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 18/I да Лайли ва Мажнун, 19/I да Трубадур, 20/I да Сухайл ва Меҳри.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/I да Аяжонларим (кундузи), Табассум ўғрилари (кечқурун), 19/I да Аяжонларим.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 19/I да Лақма, 20/I да Қайнона.

КИНО

Россия империясининг салтанати, ёки қўлга тушмас қасоскорлар ҳақида — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «КЎКЧА», «ҲАМЗА» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (кундуз соат 3 ярим, кеч соат 6 да), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11 ярим, кундуз 2 ва кеч соат 6 ярим, 8.45 минутда).

Жаноб 420 (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, «ВОСТОК» «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Шантеклер маликаси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Нина — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кундуз соат 5 да).

Денгиз аланга ичра — «МОСКВА» (кундуз соат 1 ва кеч соат 8 яримда).

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
23, 29 январда
СОФОКЛ
ШОҲ ЭДИП
2 пардали трагедия
Асқад МУХТОР таржимаси.
Саҳнага қўйувчи — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби И. В. РАДУН.
Режиссер — Ўзбекистон ССР халқ артисти Ш. ҚАЮМОВ.
Рассом — Г. БРИМ.
Композитор — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Б. ЗЕЙДМАН.
БОШ РОЛЛАРДА:
СССР халқ артистлари — Шукур БУРХОНОВ ва Сора ЭШОНТЎРАЕВА.
Ўзбекистон ССР халқ артистлари М. УМАРХЎЖАЕВ, Қ. ХЎЖАЕВ ва бошқалар қатнашадилар.
Спектакль кеч соат 7 яримда бошланади.
Касса кундуз соат 10 дан очиқ.
Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

2-НОН КОМБИНАТИГА
(Гёте кўчаси, телефон 66-09-04)
4—6 разрядли слесарлар, 5-6 разрядли электромонтёрлар, экспедиторлар, ҳар хил соҳалар бўйича ёрдамчи ишчилар
КЕРАК
Якка ҳолда яшовчилар турар-жой, шаҳар марказида яшовчилар транспорт билан таъминланади.

Ўзбекистон КП Марказий комитети нашриёти нашриёт ходими А. Шерматовга онаси Бахри МИРСУЛТОНОВАнинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети

1-КВАРТАЛ КЎРСАТУВЛАР ПЛАНИ

18 ЯНВАРЬ

МЕВА ВА САБЗАВОТЧИЛИК ФАКУЛЬТЕТИ

Тема: ЙИЛ БЎЙИ ЭЛ ДАСТУРХОНИДА ЯНГИ САБЗАВОТЛАР БЎЛСИН!

а) республикада хизмат кўрсатган агроном, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати А. Каримовнинг «Эртаги сабзавот етказиш усуллари» мавзуидаги суҳбати.

б) Наманган область, Наманган [illegible]

Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхоз теплица хўжалигидан репортаж олиб кўрсатилади.

25 ЯНВАРЬ

ЧОРВАЧИЛИК ФАКУЛЬТЕТИ

Тема: СУТ-ТОВАР ФЕРМАСИ САНОАТ АСОСИДА РИВОЖЛАНСИН!

а) Республикада саноат асосида янги сутчилик комплекслари қурилиши ҳақида Ўз ССР Минис- [illegible]

1 ФЕВРАЛЬ

УСИМЛИКШУНОСЛИК — ПАХТАЧИЛИК ФАКУЛЬТЕТИ

Тема: — ШУРХОК ЕРЛАРНИ ЮВИШ ВА ШУРХОК БУЛМАГАН МАЙДОНЛАРДА НАМ ТУПЛАШ.

а) 9-беш йилликда Ўзбекистонда ирригация ва мелиорация ишларини ривожлантириш ҳақида. Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри ўртоқ С. Мамарасуловнинг суҳбати.

б) Республикамиздаги асосий шўрланган ва шўрланмаган майдонлар. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги тупроқшунослик илмий-тадқиқот институтининг директори, биология фанлари доктори М. У. Умаровнинг сўзи.

в) Ерларнинг шўрини ювиш ҳақида биология фанлари кандидати ўртоқ Комиловнинг суҳбати.

г) Шўрланмаган майдонларда нам тўплаш ҳақида Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-тадқиқот институтининг илмий ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати ўртоқ Набихўжаевнинг суҳбати.

д) Хоразм областидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Нариманов номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ [illegible]

8 ФЕВРАЛЬ

МЕВА ВА САБЗАВОТЧИЛИК ФАКУЛЬТЕТИ

[illegible] боллари ҳақида Шредер номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институтининг директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ М. Мирзаевнинг суҳбати.

б) Боғ ва токзорларда кўкламда қандай тадбирларни амалга ошириш лозимлиги ҳақида қишлоқ хўжалик фанлари кандидати ўртоқ Собиров суҳбати.

в) «Қуйи Чирчиқ» боғдорчилик совхозининг директори М. О. Отажоновнинг сўзи.

г) Машҳур соҳибкор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ризамат ота Мусамуҳамедовнинг бой тажрибасини ўрганайлик. Ризамат ота тажрибасини акс эттирувчи кинофильм намойиш этилади.

Академик Шредер номидаги илмий-тадқиқот институтидан репортаж олиб кўрсатилади.

15 ФЕВРАЛЬ

УСИМЛИКШУНОСЛИК — ПАХТАЧИЛИК ФАКУЛЬТЕТИ

Тема: — ЕР ВА ТЕХНИКАНИ КУКЛАМГИ ЭКИШГА ТАЙЕРЛАШ.

а) Техникани экишга тайёрлаш ҳақида Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институти (САИМЭ) директори, техника фанлари кандидати ўртоқ Ғаниевнинг суҳбати.

[illegible]

г) Сирдарё областидаги Герман Титов номли 6-совхозда дала ишларининг бориши ҳақида телевизион очерк ҳамда шу совхознинг директори ўртоқ Усмоновнинг сўзи.

22 ФЕВРАЛЬ

ЭКОНОМИКА ФАКУЛЬТЕТИ

Тема: — АВТОМАТЛАШТИРИЛГАН БОШҚАРУВ СИСТЕМАСИНИ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИДА ҚУЛЛАШ.

а) Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини бошқариш ва планлаштиришда ЭВМ ва экономик-математик усулларни қўллаш ҳақида иқтисод фанлари доктори ўртоқ Жалилов суҳбати.

б) Янгийўл районида автоматлаштирилган бошқарув системасини ташкил этиш. Бу ҳақда экономика фанлари кандидати М. Хошимжонов сўзи.

в) Тошкент область, Янгийўл районидаги Ленин номли колхозда диспетчерлик хизматини ташкил этиш ҳақида шу колхоз раиси ўртоқ Авазов суҳбати.

г) Экономик-математик усул ёрдамида бошқарув ва планлаштириш масалаларини ечиш.

Ўрта Осиё қишлоқ хўжалиги экономикаси илмий-тадқиқот институтидан репортаж.

7 МАРТ

УСИМЛИКШУНОСЛИК — ПАХТАЧИЛИК ФАКУЛЬТЕТИ

Тема: — АЛМАШЛАБ ЭКИШ — МУЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ.

[illegible]

б) Наманган областидаги алмашлаб экишни жорий этиш тажрибалари ҳақида область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ А. А. Хўжаев ҳамда Наманган область қишлоқ хўжалиги бошқармаси ер тузилиши бўлимининг бошлиғи ўртоқ Т. Нуриддиновларнинг суҳбати.

14 МАРТ

УРМОНЧИЛИК ФАКУЛЬТЕТИ

Тема: — УЗБЕКИСТОН УРМОНЛАРИ ВА УНИНГ ХАЛҚ ХУЖАЛИГИДАГИ АҲАМИЯТИ.

а) Республикамизда ўрмон хўжалигини ривожлантиришнинг истиқболлари ҳақида Ўзбекистон ССР Ўрмон хўжалик давлат комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Қурбонов сўзи.

б) Ўзбекистоннинг тоғлик районлари ва уларни ўзлаштириш йўллари ҳақида қишлоқ хўжалик фанлари доктори, профессор М. Дошчанов суҳбати.

в) Чирчиқ ўрмон хўжалиги территориясида ўзлаштириш ишлари ҳақида шу хўжалик директори ўртоқ Носировнинг суҳбати.

«Ўзбекистон ўрмонлари» фильми намойиш этилади.

21 МАРТ

ЧОРВАЧИЛИК ФАКУЛЬТЕТИ

Тема: — ҚУЗИЛАТИШ — МУҲИМ ДАВР.

Эшиттиришни Ўзбекистон ССР [illegible]

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор — 336545, [illegible]
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 02139.